

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

ΠΡΑΞΗ: "ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ"

Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και
Θρησκευμάτων
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με
αναπηρίες»

Σχεδιασμός και παραγωγή διδακτικών προτάσεων για την εκμάθηση της ελληνικής
γλώσσας ως δεύτερης/ξένης για ΑμεΑ: Απώλεια όρασης

Σύνταξη: Αικατερίνη Αθανασιάδου	Επιμέλεια: Χριστίνα Μητσοπούλου	Υπεύθυνες/οι Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου Μαρία Δημητρακοπούλου (Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)
---	---	---

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

Περίληψη

Το συγκεκριμένο παραδοτέο αφορά την εκπόνηση δύο διδακτικών σεναρίων πάνω σε επιλεγμένες ενότητες του διδακτικού εγχειριδίου «**Νέα Ελληνικά για μετανάστες, παλιννοστούντες, πρόσφυγες και ξένους, Α' Επιπέδου**», και «**Νέα Ελληνικά για μετανάστες, παλιννοστούντες, πρόσφυγες και ξένους, Β' Επιπέδου**», για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας σε άτομα με μερική ή ολική απώλεια όρασης. Τα εγχειρίδια που μεταγράφηκαν, σχεδιάστηκαν από τη συντακτική του ομάδα με στόχο να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των εξετάσεων Α και Β' επιπέδου για την «Πιστοποίηση της Ελληνομάθειας». Το επίπεδο Ελληνομάθειας των διδασκόμενων στο Α' διδακτικό σενάριο είναι το Α2 στο στάδιο των ψευδοαρχαρίων ενώ το επίπεδο στο Β' διδακτικό σενάριο είναι το Β2. Οι επιλεγμένες ενότητες μεταγράφηκαν από τη συντάκτη της αναφοράς σύμφωνα με τις οδηγίες μεταγραφής για άτομα με μερική ή ολική απώλεια όρασης η οποία και αποτελεί τη βάση του διδακτικού υλικού. Στόχος είναι να δοθεί ένα παράδειγμα μεταγραφής διδακτικού υλικού για το κοινό –στόχος και τους διδάσκοντες καθώς και εναλλακτικές προτάσεις διδασκαλίας (διδακτικά σενάρια) ώστε να αποτελέσουν οδηγό- βοήθημα ως αφετηρία για τον διδάσκοντα της ξένης γλώσσας στο ειδικό αυτό κοινό.

Η επιλογή και η διαμόρφωση του περιεχομένου της διδασκαλίας έγινε με βάση τις γλωσσικές ανάγκες των μαθητών αλλά και τις ειδικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες λόγω της αναπηρίας της όρασης, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα διδακτικό υλικό και να προταθούν τρόποι διδασκαλίας που να έχουν ως στόχο το μεγαλύτερο δυνατό όφελος του μαθητή. Τα δύο διδακτικά σενάρια καθώς και το διδακτικό υλικό εντάσσονται στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης. Έτσι διαμορφώθηκε μία προσέγγιση η οποία δίνει ένα πολύ συγκεκριμένο περιεχόμενο στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας, καθώς αντιμετωπίζει τη γλωσσική ικανότητα ως δεξιότητα και όχι ως γνώση. Μέσα στο συγκεκριμένο υλικό η δεξιότητα στην επικοινωνιακή χρήση της γλώσσας αναλύεται στα διάφορα συστατικά της, τα οποία αποτελούν τις βασικές κατηγορίες (περίσταση επικοινωνίας – θέματα επικοινωνίας- γλωσσικές λειτουργίες – έννοιες γενικές και ειδικές και γλωσσικά στοιχεία).

Μέρος Ι. Εισαγωγή

Α) Θεωρητικές/ παιδαγωγικές προσεγγίσεις

Η διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας σε άτομα με προβλήματα όρασης είναι ένας τομέας ο οποίος δεν έχει λάβει την πρέπουσα προσοχή μέχρι σήμερα και αποτελεί πρόκληση για όλους τους δασκάλους των μαθητών με απώλεια όρασης, διεγείροντας τη δημιουργικότητά τους καθώς δεν υπάρχει επαρκές θεωρητικό υπόβαθρο σχετικά με αυτό το θέμα. Επιλέγοντας έναν τρόπο προσέγγισης, ο δάσκαλος ατόμων με απώλεια όρασης θα πρέπει να λάβει υπόψη του τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς της συγκεκριμένης ομάδας και την εξάρτηση των κινήτρων τους από τη απόκτηση της επικοινωνιακής ικανότητας. Όταν τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα δεν πρέπει να έρχονται αντιμέτωπα με την αποτυχία. Οι παραπάνω προϋποθέσεις μπορούν να εκπληρωθούν καλύτερα με την εφαρμογή της επικοινωνιακής προσέγγισης όσον αφορά τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Κάποια ευδιάκριτα χαρακτηριστικά της επικοινωνιακής προσέγγισης φανερώνουν την καταλληλότητα για τους μαθητές με απώλεια όρασης:

- Οποιοσδήποτε μηχανισμός ο οποίος βοηθάει τους μαθητές είναι αποδεκτός- ποικίλλοντας σύμφωνα με την ηλικία, τα ενδιαφέροντά τους κλπ. Η αρχή αυτή προσφέρει στο δάσκαλο την ελευθερία να χρησιμοποιήσει ένα ευρύτερο φάσμα μεθόδων και τεχνικών.
- Προσπάθειες επικοινωνίας μπορούν να ενισχυθούν από την αρχή
- Η κριτική χρήση της μητρικής γλώσσας είναι αποδεκτή όπου είναι εφικτή
- Η ανάγνωση και η γραφή μπορούν να ξεκινήσουν από την πρώτη μέρα εάν αυτό είναι επιθυμητό. Αυτή είναι μια πολύ σημαντική αρχή, καθώς η ικανότητα ανάγνωσης και γραφής Braille αποκτάται μέσω μιας διαφορετικής διδακτικής διαδικασίας.
- Η γλωσσολογική ποικιλία αποτελεί την κεντρική έννοια του διδακτικού υλικού και της μεθοδολογίας επειδή δίνοντας έμφαση σε διαφορετικές μορφές της γλώσσας μπορεί ο δάσκαλος να προετοιμάσει καλύτερα τους μαθητές ώστε να έχουν κατάλληλες αντιδράσεις γλωσσολογικές σε διαφορετικές καταστάσεις.

Β) Ο ρόλος του δασκάλου:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Οι δάσκαλοι ξένων γλωσσών μαθητών με απώλεια όρασης θεωρούν την επικοινωνιακή μέθοδο αρκετά ευέλικτη και ευπροσάρμοστη στις ανάγκες των μαθητών τους καθώς στα επίπεδα του σχεδιασμού και της μεθόδευσης υπάρχει μεγαλύτερο περιθώριο προσωπικής ερμηνείας και διαφοροποίησης απ' ότι επιτρέπεται στις περισσότερες μεθόδους. Ο δάσκαλος για άτομα με απώλεια όρασης πρέπει να έχει μεγάλη φαντασία έτσι ώστε να μπορέσει να δημιουργήσει το κατάλληλο καθοδηγητικό υλικό και να προσαρμόσει το πρόγραμμα εκμάθησης της γλώσσας που έχει επιλέξει στις ανάγκες των μαθητών του. Ο ρόλος του δασκάλου ωστόσο, επεκτείνεται για να περιλάβει την αξιολόγηση των αναγκών και τη μεγαλύτερη ενίσχυση των κατάλληλων μαθησιακών στρατηγικών.

Σε μια τάξη μαθητών με απώλεια όρασης ο δάσκαλος πρέπει να δουλέψει με μεγάλη προσοχή στο επίπεδο της διδακτικής διαδικασίας. Όσο καλά κι αν έχει προγραμματίσει τον σχεδιασμό του μαθήματος, ή όσο κατάλληλο κι αν είναι το υλικό που έχει αποφασίσει να χρησιμοποιήσει, μπορεί να αποτύχει. Εάν ο δάσκαλος στερείται παιδαγωγικής λεπτότητας, εάν δεν καταφέρει να νιώσει τον παλμό της τάξης του, μπορεί ακόμη και να αποθαρρύνει τους μαθητές, οι οποίοι εάν διορθώνονται διαρκώς ίσως να προτιμήσουν να μην ξαναμιλήσουν. Έτσι προτείνεται να ακολουθηθεί μία συνετή πολιτική διόρθωσης λαθών, και να ενθαρρύνεται η αξιολόγηση λαθών από τους ίδιους τους μαθητές. Η ύπαρξη μιας θετικής επικοινωνιακής ατμόσφαιρας στην τάξη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον «σταθμισμένο αυθορμητισμό» του δασκάλου. Σε μία τάξη μαθητών με απώλεια όρασης η ανία και το άγχος μπορεί εύκολα να επισημανθεί παρατηρώντας τις ιδιομορφίες στην έκφρασή τους (νευρικό κούνημα μπρος - πίσω ή έντονο πείραγμα του ματιού τους).

Γ) Ο ρόλος των μαθητών

Πολλοί μαθητές με απώλεια όρασης αισθάνονται συναισθηματική ανασφάλεια όταν βρίσκονται σε ένα μάθημα ξένης γλώσσας. Όταν ένας μαθητής με φυσιολογική όραση αρχίσει να μιλάει, μπορεί να δει την αντίδραση του δασκάλου του ή των υπολοίπων μαθητών (έκφραση προσώπου, χειρονομίες επιδοκιμασίας, ή αποδοκιμασίας κλπ). Οι μαθητές με απώλεια όρασης στηρίζονται αποκλειστικά σε αυτό που ακούν. Έτσι λοιπόν ένας ευαίσθητοποιημένος δάσκαλος πρέπει να δίνει στους μαθητές μικρές ακουστικές ενδείξεις όταν μιλάνε. Οι μαθητές πρέπει να ενθαρρύνονται έτσι ώστε να ξεπεράσουν οποιαδήποτε συναισθήματα κατωτερότητας και να νιώσουν ίσοι με τους συμμαθητές τους όσον αφορά στην επικοινωνία. Αυτό φυσικά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προσωπικότητα του δασκάλου. Παράλληλα με την εκμάθηση της γλώσσας ο μαθητής πρέπει να έχει την ευκαιρία να μάθει και για το πολιτιστικό υπόβαθρο της γλώσσας. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως υποκινητικός παράγοντας για τους μαθητές με προβλήματα όρασης, οι οποίοι συνήθως είναι πολύ πρόθυμοι να μάθουν ενδιαφέροντα πράγματα σχετικά με μία ξένη χώρα και έναν ξένο πολιτισμό. Είναι επίσης συνήθως πολύ πρόθυμοι στο να μαθαίνουν πληροφορίες για την πραγματικότητα των «βλεπόντων» αν και γνωρίζουν ότι σε κάποιες δεξιότητες δεν έχουν πρόσβαση λόγω της αναπηρίας τους.

Δ) Διδακτική σκοπιμότητα - Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινού – στόχος

Εγείροντας την αντιληπτική ικανότητα:

Η προετοιμασία πριν την διδακτική διαδικασία είναι απαραίτητη για όλους τους δασκάλους ειδικά για τους διδάσκοντες σε άτομα με προβλήματα όρασης για να διασφαλιστεί η ποιότητα της παροχής διδασκαλίας και η κάλυψη των αναγκών του μαθητή. Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας η πραγματοποίηση μιας πλήρους αξιολόγησης των ατομικών αναγκών του μαθητή είναι αναγκαία.

- Η κλινική διάγνωση της οφθαλμολογικής κατάστασης του μαθητή
- Η επιλογή των προτιμώμενων επικοινωνιακών και διδακτικών μέσων (γραφή Braille, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και αναγνώστες οθόνης, ηχητικό υλικό, ραδιόφωνο, έντυπα και περιοδικά Braille, χαρτί με έντονες γραμμές ή ραβδώσεις περιγράμματα και πίνακες, απτικά διαγράμματα ή εικόνες, μηχανές Braille για τα άτομα με ολική απώλεια όρασης ή μεγεθυντικοί φακοί, μεγεθύνσεις, έγχρωμο χαρτί για την επίτευξη αντίθεσης για άτομα με μειωμένη όραση κλπ)
- γνώση των ικανοτήτων του μαθητή όσον αφορά στη χρήση της μητρικής του γλώσσας
- περιβάλλον: Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της μαθησιακής εμπειρίας σε έναν μαθητή με αναπηρία στην όραση. Είναι σημαντικό να είναι σωστά προετοιμασμένη και σχεδιασμένη η αίθουσα. Τοποθέτηση θέσεων μαθητών σε σχήμα πετάλου, κατάρτιση των μαθητών σχετικά με την κινητικότητα και τον προσανατολισμό πριν την έναρξη των μαθημάτων ώστε να εξοικειωθεί ο μαθητής με την τοποθεσία και τον περιβάλλοντα χώρο, μεταβλητός φωτισμός καθώς η κατάσταση όρασης του κάθε μαθητή διαφέρει, καλή ακουστική και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

ελαχιστοποίηση ενοχλητικών ήχων είναι μερικές συνιστώσες που πρέπει να λάβουμε υπόψη.

Ε) Παράγοντες που καθορίζουν τη διδασκαλία σε άτομα με τύφλωση

Οι τέσσερις κύριες δραστηριότητες κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου καθώς και οι δραστηριότητες παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου πρέπει να θεωρούνται ως αλληλοσυμπληρούμενα και να μην χρησιμοποιούνται μεμονωμένα. Οι προσεγγίσεις όσον αφορά τη μάθηση αυτών των ικανοτήτων πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες του κάθε μαθητή καθώς οι ανάγκες του μαθητή με ολική τύφλωση διαφέρουν από αυτές του μαθητή με μειωμένη όραση.

Παράγοντες που πρέπει να λάβουμε υπόψη:

- **Ανάγνωση:** Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι το άτομο με ολική τύφλωση διαβάζει στη σημερινή εποχή με δύο τρόπους: Ή μέσω της γραφής Braille (ΚΓΛ) ή μέσω υπολογιστή σε πιο προχωρημένες εκπαιδευτικές βαθμίδες μέσω του αναγνώστη οθόνης όπου όμως στην περίπτωση αυτή η Κατανόηση Γραπτού Λόγου γίνεται αυτομάτως Κατανόηση Προφορικού Λόγου γιατί ενώ επιτελεί τη λειτουργία της ανάγνωσης, αυτή γίνεται με ακουστικό τρόπο.
- **Γραφή:** Ο γραπτός λόγος ίσως αποτελεί τη δυσκολότερη δεξιότητα που μπορεί να αναπτύξει ένας μαθητής με αναπηρία στην όραση. Είναι σημαντικό να δοθεί ισόποση βαρύτητα στη διδασκαλία της γραφής Braille αλλά και στη διδασκαλία χρήσης υπολογιστή και στην ηλεκτρονική επεξεργασία κειμένου γιατί είναι σήμερα το μοναδικό εργαλείο άμεσης πρόσβασης και επικοινωνίας ενός ατόμου με αναπηρία στην όραση με το χώρο των βλέπόντων. Η ορθογραφία και η γραφή πρέπει να διδάσκονται παράλληλα, δίνοντας από την αρχή ιδιαίτερο βάρος στην ορθογραφία καθώς δεν είναι μικρός ο αριθμός ατόμων με απώλεια όρασης που είναι ανορθόγραφοι.
- **Προφορικός λόγος:** Αυτή είναι η λειτουργία της γλώσσας η οποία προκαλεί τις μεγαλύτερες δυσκολίες σε πολλούς μαθητές με απώλεια όρασης γιατί υπάρχουν πολλοί παράμετροι που διέπουν την παραγωγή προφορικού λόγου όπως η σειρά ομιλίας, οι πληροφορίες και η ορολογία, η γλώσσα του σώματος κλπ. Οι μαθητές που είναι ολικά τυφλοί πρέπει να διδαχθούν και να αναπτύξουν τη μη φραστική επικοινωνία και τη γλώσσα του σώματος η οποία πολλές φορές αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ομιλίας και επηρεάζει το νόημα και την κατανόηση. Εκτός αυτού, οι χειρονομίες σε μία γλώσσα ή έναν πολιτισμό μπορεί να διαφέρουν από τις χειρονομίες κάποιου άλλου πολιτισμού και έτσι να υπάρχουν ατοπήματα κατά την παραγωγή προφορικού λόγου. Οι μαθητές με απώλεια όρασης συχνά δεν αναγνωρίζουν τις ενδείξεις που φανερώνουν ότι κάποιος άλλος παίρνει το λόγο και δυσκολεύονται να εκφράσουν την γνώμη τους σε ένα σύνολο: Μια αποδεκτή συμπεριφορά πρέπει να συμφωνηθεί πριν από έναν διάλογο στην τάξη εφαρμόζοντας ένα σύνολο κανόνων: όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να συστηθούν έτσι ώστε να γνωρίζουν όλοι ποιος βρίσκεται στην αίθουσα και ποιος μιλάει κάθε φορά. Πρέπει να οριστεί ένας συντονιστής ο οποίος θα διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων. Όταν ένας μαθητής επιθυμεί να εκφράσει την άποψή του πρέπει να σηκώνει το χέρι του.

Οι συντονιστές όταν δίνουν το λόγο πρέπει να απευθύνονται στους μαθητές και όχι να τους γνέφουν ή να τους δείχνουν. Για να γίνεται κατανοητό ποιος παίρνει το λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ονόματα. Εάν οποιαδήποτε στιγμή, ακόμη και ο δάσκαλος θελήσει να βγει ή να μπει στην αίθουσα πρέπει να ενημερώσει την ομάδα. Είναι επίσης θεμιτό και μάλλον αναγκαίο να διδαχτεί στους μαθητές ότι για να δείχνουμε ενδιαφέρον σ' αυτά που λέει ο ομιλητής θα πρέπει να στρέφει το κεφάλι ή το σώμα του προς αυτόν. Το άτομο με απώλεια όρασης πρέπει να μάθει να στρέφεται προς το μέρος που ακούει τη φωνή για να δείξει ότι ακούει καθαρά αυτά που λέγονται.

Μέρος II. Περιεχόμενο και γενικά θεωρητικά χαρακτηριστικά των διδακτικών σεναρίων

Γενικά

Οι προτάσεις των διδακτικών σεναρίων που ακολουθούν προσπαθούν να καλύψουν όλο το φάσμα των επικοινωνιακών γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών με απώλεια όρασης και αφορούν στην εξάσκηση της Κατανόησης Προφορικού και Γραπτού Λόγου καθώς και στην Παραγωγή Γραπτού και Προφορικού Λόγου. Κρίνεται σημαντικό και απαραίτητο να αναπτυχθούν μέσω της διδακτικής διαδικασίας όλες οι επικοινωνιακές δεξιότητες με ορισμένες βέβαια προσαρμογές λόγω της αναπηρίας. Τα διδακτικά σενάρια είναι μαθητοκεντρικά, στοχεύουν να καλύψουν τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και τις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

ψυχολογικές προϋποθέσεις του κοινού-στόχος. Είναι όμως και στοχοκεντρικά, που χαρακτηρίζονται από τη συστηματοποίηση των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν ως αποτέλεσμα της διδασκαλίας ή της μάθησης και περιλαμβάνουν γλωσσικά φαινόμενα που αναμένεται να ξέρουν οι μαθητές. Οι στόχοι είναι συγκεκριμένοι και σαφείς, μετρήσιμοι και αξιολογίσιμοι, επιτεύξιμοι με βάση το υλικό, ρεαλιστικοί και χρονικά πραγματοποιήσιμοι

Οι μαθητές μας καλούνται να αναπτύξουν τη γλωσσική τους ικανότητα γλωσσικά, κοινωνιογλωσσικά και πραγματολογικά, οργανώνοντας και αναπτύσσοντας τις επιμέρους και τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους με σκοπό την επιτέλεση ενός καθήκοντος. Έτσι η επικοινωνιακή τους γλωσσική ικανότητα αναπτύσσεται μέσα από ένα πλέγμα στρατηγικών, δραστηριοτήτων και πράξεων που επιτελούνται λόγω του ότι χρησιμοποιούν στρατηγικά τις δικές τους εξατομικευμένες ικανότητες και μέσα για να πετύχουν ένα αποτέλεσμα.

A. 1^ο Διδακτικό σενάριο

Στο πρώτο διδακτικό σενάριο που ακολουθεί το κοινό – στόχος είναι έφηβοι ή ενήλικες με απώλεια όρασης Α΄ Επιπέδου (A2) ψευδοαρχάριοι παλιννοστούντες Έλληνες, νεότερες γενιές απόδημων Ελλήνων και ξένοι που επιθυμούν να μάθουν ελληνικά και να αποκτήσουν σε ύστερο χρόνο το Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας. Οι γλωσσικές ανάγκες του κοινού – στόχος με τη συγκεκριμένη αναπηρία δεν διαφέρουν σε τίποτα από τις γλωσσικές ανάγκες των υπολοίπων εκπαιδευομένων χωρίς αναπηρία και περιστρέφονται κυρίως γύρω από το ΕΓΩ τους και τις σχέσεις του ΕΓΩ με τον ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟ που τους περιβάλλει και μέσα στον οποίο κινούνται και πρέπει να έχουν τη βασική επικοινωνιακή ικανότητα σε καθημερινές ανάγκες και καταστάσεις επικοινωνίας. Στο Α επίπεδο σε μία γενική προσέγγιση, υπάρχει διαβάθμιση όσον αφορά στη θεματολογία από θέματα προσωπικά σε θέματα γενικότερα και κοινωνικά. Έτσι συναντάμε περιγραφητές που δηλώνουν κοινωνικές λειτουργίες όπως το να χρησιμοποιεί απλούς καθημερινούς τυπικούς ή φιλικούς τρόπους χαιρετισμού και προσφώνησης, να χαιρετά, να ρωτά τι κάνουν οι συνομιλητές του και να αντιδρά στο άκουσμα των ειδήσεων, να χειρίζεται πολύ σύντομες κοινωνικές συναλλαγές, να θέτει και να απαντά σε ερωτήσεις για το τι κάνουν οι συνομιλητές στη δουλειά και τον ελεύθερο χρόνο τους, να απευθύνει και να δέχεται προσκλήσεις, να συζητά τι πρόκειται να κάνουν, πού να πάνε και να κανονίζει συναντήσεις, να απευθύνει και να δέχεται προσφορές, να κάνει συναλλαγές σε μαγαζιά, ταχυδρομεία, τράπεζες να παίρνει απλές πληροφορίες σχετικά με ταξίδια, να χρησιμοποιεί δημόσια μέσα μεταφοράς, να ζητά και να δίνει οδηγίες και να αγοράζει εισιτήρια, να ζητά και να παρέχει καθημερινά αγαθά και υπηρεσίες.

Εμπλέκονται στη διδακτική διαδικασία διάφορα είδη δραστηριοτήτων όπως ανάγνωση κειμένου, άκουσμα CD, επικοινωνία (διάλογοι) σε ομάδες, γραφή ασκήσεων, συμμετοχή σε παιχνίδι, κλπ.

Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο οι μαθητές μας καλούνται να επιτελέσουν μια σειρά επικοινωνιακών γλωσσικών διαδικασιών δηλαδή να δράσουν ως ομιλητές, συγγραφείς, ακροατές, αναγνώστες, και να εκτελέσουν μια σειρά ειδικευμένων ενεργειών. Οι καταστάσεις επικοινωνίας αποτελούν το πλαίσιο όπου ενοποιούνται οι γλωσσικές δεξιότητες και βοηθούν ώστε να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι το φιλικό και τυπικό ύφος και να αναπτύξουν τις 4 (τέσσερις) γλωσσικές δεξιότητες. Τα γλωσσικά παιχνίδια στοχεύουν στο ίδιο αποτέλεσμα. Μετά ακολουθούν τα γλωσσικά στοιχεία που πρέπει να κατακτηθούν (διάφορα μέρη του λόγου ως προς τη μορφολογία και τη χρήση τους). Έπονται τα στοιχεία σύνταξης (όροι της πρότασης και της δυσκολίας στη δομή των προτάσεων και τέλος το λεξιλόγιο που πρέπει να κατέχουν ώστε να επιτύχουν τους στόχους. Επίσης σημαντικό ρόλο έχουν η φωνητική και τα κοινωνιολογικά στοιχεία.

Οι μαθητές καλούνται να παράγουν και να κατανοούν μικρά απλά κείμενα προφορικού και γραπτού λόγου που σχετίζονται με τη ζωή και το άμεσο περιβάλλον τους. Αναμένεται να μπορούν να εντοπίζουν συγκεκριμένες πληροφορίες, αλλά και όταν τα παράγουν, να προσαρμόζουν το ύφος τους στην περίσταση επικοινωνίας. Τα παραγόμενα και μελετώμενα κείμενα είναι διάλογοι, ημερολογιακά κείμενα, επιστολές, κατάλογοι, χάρτες οδηγού, περιγραφή προσώπων, αντικειμένων, χώρου.

Οι μαθητές επιδιώκεται να εναλλάσσουν τον τόνο (φιλικός, τυπικός κτλ.) ανάλογα με το πλαίσιο ή την πρόθεση της επικοινωνίας. Οι γλωσσικές λειτουργίες που επιτελούν εστιάζονται κυρίως σε κοινωνικές επαφές (συστάσεις, χαιρετισμοί, γραπτή και προφορική επικοινωνία κλπ) μετάδοση μηνυμάτων, οδηγιών, ανταλλαγή πληροφοριών, απλές απόψεις και κρίσεις, αισθήματα, συναισθήματα, πράξεις λόγου, τεχνικές λόγου γραπτά και προφορικά (π.χ. χρήση σημείων στίξης, εισαγωγή ενός θέματος, αλλαγή θέματος κλπ), προβλήματα επικοινωνίας κλπ, τις οποίες για να τις επιτελέσουν υιοθετούν συγκεκριμένες στρατηγικές όπως ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης, πρόβλεψη, συζήτηση, συνεργασία κλπ

Για να παράξουν προφορικό λόγο καλούνται να σχεδιάσουν και να οργανώσουν ένα μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες), να διατυπώσουν ένα γλωσσικό εκφώνημα (γλωσσικές

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

δεξιότητες, φιλική ή τυπική συζήτηση, ανταλλαγή πληροφοριών, ή συνομιλία), να αρθρώσουν το εκφώνημα (φωνητικές δεξιότητες).

Για να παράξουν γραπτό λόγο καλούνται να οργανώσουν και να διατυπώσουν το μήνυμα όπως το να αλληλογραφήσουν ή να κρατήσουν σημειώσεις (γνωσιακές και γλωσσικές δεξιότητες), να γράψουν στη μηχανή Braille (να δακτυλογραφήσουν) ή στον Η/Υ.

Για να κατανοήσουν τον προφορικό λόγο καλούνται να ακροαστούν το εκφώνημα από ηχογράφηση ή ως μέλος ζωντανού ακροατηρίου (ακροατικές φωνητικές δεξιότητες), να εντοπίσουν το γλωσσικό μήνυμα (γλωσσικές δεξιότητες) να καταλάβουν το μήνυμα (σημασιολογικές δεξιότητες) και να ερμηνεύσουν το μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες).

Για να κατανοήσουν τον γραπτό λόγο καλούνται να αντιληφθούν το γραπτό κείμενο (οπτική δεξιότητα που στην συγκεκριμένη ομάδα γίνεται απτική δεξιότητα), να αναγνωρίσει τη γραφή (ορθογραφικές δεξιότητες) να εντοπίσει το μήνυμα (σημασιολογικές δεξιότητες) και τέλος να ερμηνεύσει το μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες).

Οι βασικές μορφοσυντακτικές δομές της Νέας Ελληνικής που απαιτούνται σε αυτό το επίπεδο και τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα παρουσιάζονται και μελετώνται ξεχωριστά ή στο τέλος της διδακτικής ενότητας ώστε να μη λειτουργεί η μορφολογία πάνω στους διαλόγους κατά τρόπο που να αλλοιώνει τον επικοινωνιακό τους χαρακτήρα. Οι μαθητές αναπτύσσουν τη γραμματική ικανότητά τους με την παρουσίαση τυπικών παραδειγμάτων, πινάκων με γραμματικούς τύπους που συνοδεύονται από διευκρινήσεις και σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν και να παράγουν τα μέρη του ονομαστικού και του ρηματικού συστήματος, καθώς και τα άκλιτα μέρη του λόγου που περιγράφονται. Όσον αφορά στη σύνταξη μελετώνται η πρόταση, τα είδη των προτάσεων ως προς τη δομή και ως προς το περιεχόμενό τους, εξωτερική και εξωτερική σύνδεση, υπόταξη, πλάγιος λόγος κλπ.

Το λεξιλόγιο εισάγεται με επιλογή λέξεων και φράσεων – κλειδιά σε θεματικές περιοχές που απαιτούνται για την εκτέλεση επικοινωνιακών καθηκόντων συναφών με τις ανάγκες των μαθητών και που αντιστοιχεί στις καταστάσεις επικοινωνίας που διδάσκονται σ' αυτό το επίπεδο. Έμφαση δίνεται στο λεξιλόγιο που αφορά το χώρο, το χρόνο, τα ρήματα κινήσεως, τις κοινές καθημερινές δραστηριότητες, τους γλωσσικούς ενδείκτες με επιλογή λέξεων με την υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης σε θεματικές περιοχές, ή χωρίς να είναι προσχεδιασμένο αλλά αφήνοντάς το να αναπτυχθεί φυσιολογικά ως απάντηση στις απαιτήσεις του μαθητή.

Στη φωνητική δίνεται σημασία σ' αυτό το επίπεδο στην προφορά και εκφορά των φωνημάτων

Όσον αφορά στα κοινωνιογλωσσικά στοιχεία οι μαθητές θέλουμε να εξοικειωθούν με ορισμένα κοινωνικο-πολιτισμικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας τα οποία σε ένα τόσο πρώιμο επίπεδο γλωσσικής εκμάθησης δεν μπορεί παρά να είναι τα βασικά.

B. 2^ο Διδακτικό σενάριο

Στο δεύτερο διδακτικό σενάριο το κοινό – στόχος είναι έφηβοι ή ενήλικες με απώλεια όρασης Β' Επιπέδου (B2) παλιννοστούντες Έλληνες, νεότερες γενιές απόδημων Ελλήνων και ξένοι που επιθυμούν να μάθουν ελληνικά και να αποκτήσουν σε ύστερο χρόνο το Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας. Οι γλωσσικές ανάγκες του κοινού – στόχος με τη συγκεκριμένη αναπηρία είναι ίδιες με τις γλωσσικές ανάγκες των υπολοίπων εκπαιδευομένων χωρίς αναπηρία. Η θεματολογία αντλείται από θέματα κοινωνικά με κείμενα από τον Τύπο, τη λογοτεχνία, τη μυθολογία, την ιστορία κλπ προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις αυτού του επιπέδου με διαλόγους και αυθεντικό υλικό και συναντάμε περιγραφητές που δηλώνουν κοινωνικές λειτουργίες όπως το να χρησιμοποιούν οι μαθητές την ελληνική γλώσσα με μεγάλη ευχέρεια και αυθορμητισμό, να παράγουν λόγο με σαφήνεια και λεπτομέρεια πάνω σε ευρύ πεδίο θεμάτων, να χειρίζονται με ευελιξία και ετοιμότητα τις καταστάσεις καθημερινών συναλλαγών όταν αυτές παρουσιάζουν κάποιο πρόβλημα, να έχουν επίγνωση των κυριότερων κοινωνικοπολιτισμικών διαφορών που υπάρχουν ανάμεσα στη δική τους κοινωνία και αυτήν των φυσικών ομιλητών της γλώσσας που τους περιβάλλει και μέσα στον οποίο κινούνται.

Εμπλέκονται στη διδακτική διαδικασία διάφορα είδη δραστηριοτήτων όπως ανάγνωση κειμένου, άκουσμα CD, επικοινωνία (διάλογοι) σε ομάδες, γραφή ασκήσεων, παιχνίδια ρόλων, κλπ

Οι μαθητές μας καλούνται να επιτελέσουν μια σειρά επικοινωνιακών γλωσσικών διαδικασιών δηλαδή να δράσουν ως ομιλητές, συγγραφείς, ακροατές, αναγνώστες, και να εκτελέσουν μια σειρά ειδικευμένων ενεργειών. Οι καταστάσεις επικοινωνίας αποτελούν το πλαίσιο όπου ενοποιούνται οι γλωσσικές δεξιότητες και βοηθούν ώστε να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι το φιλικό και τυπικό ύφος και να αναπτύξουν τις 4 (τέσσερις) γλωσσικές δεξιότητες. Τα γλωσσικά παιχνίδια στοχεύουν στο ίδιο αποτέλεσμα. Μετά ακολουθούν τα γλωσσικά στοιχεία που πρέπει να κατακτηθούν, έπονται τα στοιχεία σύνταξης και τέλος το λεξιλόγιο που πρέπει να κατέχουν ώστε να επιτύχουν τους στόχους. Επίσης σημαντικό ρόλο έχουν η φωνητική και τα κοινωνιογλωσσικά στοιχεία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Αναλυτικότερα οι μαθητές καλούνται να παράγουν και να κατανοούν κείμενα προφορικού και γραπτού λόγου που σχετίζονται με τη κοινωνική ζωή πάνω σε βασικά θέματα όπως: Καταναλωτικά αγαθά, Διαφημίσεις, Παιχνίδια, Ραδιόφωνο-Τηλεόραση.

Αναμένεται να μπορούν να εντοπίζουν συγκεκριμένες πληροφορίες, αλλά και όταν τα παράγουν, να προσαρμόζουν το ύφος τους στην περίπτωση επικοινωνίας. Τα παραγόμενα και μελετώμενα κείμενα δύναται να είναι περιγραφικά και αφηγηματικά, επιχειρηματολογικά και επεξηγηματικά όπως ενημερωτικά κείμενα, διαφημιστικά φυλλάδια, πληροφοριακά κείμενα κ.ά.

Οι γλωσσικές λειτουργίες που επιτελούν εστιάζονται κυρίως σε κοινωνικές επαφές, ανταλλαγή πληροφοριών, απόψεις – κρίσεις, αισθήματα- συναισθήματα, πράξεις λόγου (να συμβουλευτεί ή να προτείνει για κάποιο θέμα, τεχνικές λόγου, προβλήματα επικοινωνίας, (π.χ. να ζητά από τον συνομιλητή του να επαναλάβει) ή ανταλλαγή απόψεων και επιχειρηματολογία.

Οι καταστάσεις επικοινωνίας διαδραματίζονται σε ιδιωτικούς (επιχειρήσεις) ή δημόσιους χώρους και για να τις επιτελέσουν υιοθετούν συγκεκριμένες στρατηγικές όπως ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης, πρόβλεψη, συζήτηση, συνεργασία κλπ.

Για να παράξουν προφορικό λόγο καλούνται να σχεδιάσουν και να οργανώσουν ένα μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες), να διατυπώσουν ένα γλωσσικό εκφώνημα (γλωσσικές δεξιότητες, φιλική ή τυπική συζήτηση, ανταλλαγή πληροφοριών, ή συνομιλία), να αρθρώσουν το εκφώνημα (φωνητικές δεξιότητες).

Για να παράξουν γραπτό λόγο καλούνται να οργανώσουν και να διατυπώσουν το μήνυμα όπως το να αλληλογραφήσουν ή να κρατήσουν σημειώσεις (γνωσιακές και γλωσσικές δεξιότητες), να γράψουν στη μηχανή Braille (να δακτυλογραφήσουν) ή στον Η/Υ.

Για να κατανοήσουν τον προφορικό λόγο καλούνται να ακροαστούν το εκφώνημα από ηχογράφηση ή ως μέλος ζωντανού ακροατηρίου (ακροατικές φωνητικές δεξιότητες), να εντοπίσουν το γλωσσικό μήνυμα (γλωσσικές δεξιότητες) να καταλάβουν το μήνυμα (σημασιολογικές δεξιότητες) και να ερμηνεύσουν το μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες).

Για να κατανοήσουν τον γραπτό λόγο καλούνται να αντιληφθούν το γραπτό κείμενο (οπτική δεξιότητα που στην συγκεκριμένη ομάδα γίνεται απτική δεξιότητα), να αναγνωρίσει τη γραφή (ορθογραφικές δεξιότητες) να εντοπίσει το μήνυμα (σημασιολογικές δεξιότητες) και τέλος να ερμηνεύσει το μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες).

Οι βασικές μορφοσυντακτικές δομές της Νέας Ελληνικής που απαιτούνται σε αυτό το επίπεδο και τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα παρουσιάζονται και μελετώνται ξεχωριστά ή στο τέλος της διδακτικής ενότητας ώστε να μη λειτουργεί η μορφολογία πάνω στους διαλόγους κατά τρόπο που να αλλοιώνει τον επικοινωνιακό τους χαρακτήρα. Οι μαθητές αναπτύσσουν τη γραμματική ικανότητά τους με την παρουσίαση τυπικών παραδειγμάτων, πινάκων με γραμματικούς τύπους που συνοδεύονται από διευκρινήσεις. Οι μαθητές σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν και να παράγουν τα μέρη του ονομαστικού και του ρηματικού συστήματος, καθώς και τα άκλιτα μέρη του λόγου που περιγράφονται. Όσον αφορά στη σύνταξη μελετώνται η πρόταση και τα είδη προτάσεων ως προς τη σχέση τους με άλλες προτάσεις (δευτερεύουσες, εξαρτημένες, σύνδεση προτάσεων)

Το λεξιλόγιο στηρίζεται στην επιλογή λέξεων που χρησιμοποιούνται για να ανταποκριθούν οι μαθητές στις γλωσσικές λειτουργίες στις θεματικές περιοχές που απαιτούνται για την εκτέλεση επικοινωνιακών καθηκόντων συναφών με τις ανάγκες τους, και στην επιλογή ιδιωματισμών και καθημερινών εκφράσεων με την υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης σε θεματικές περιοχές.

Όσον αφορά στη φωνητική δίνεται σημασία στο συλλαβισμό, στα συμπλέγματα, στους παράλληλους φωνητικούς τύπους, στα σημασιολογικά ζεύγη και στις συντομογραφίες.

Επίλογος

Ο διδάσκων σε μαθητές με απώλεια όρασης και στα δύο επίπεδα Α2 και Β2 όπως αναφέραμε και παραπάνω μπορεί να χρησιμοποιήσει εκτός από το συγκεκριμένο διδακτικό υλικό ανάλογα με τη διάθεση και την εφευρετικότητά του ένα μεγάλο πλήθος ακουστικών, οπτικοακουστικών ερεθισμάτων και μέσων καθώς και μία μεγάλη γκάμα μέσων και υλικών ειδικά προσαρμοσμένων για το συγκεκριμένο κοινό – στόχος. Συμπληρωματικά με τις δραστηριότητες ή τις ασκήσεις του διδακτικού υλικού μπορούν να δοθούν φύλλα εργασίας τα οποία να δίνουν στους μαθητές πρωτοβουλία και ευχέρεια κινήσεων και τα οποία να στοχεύουν στην ανάπτυξη κριτικής αποτίμησης της πληροφορίας από τους μαθητές. Επειδή η ομάδα –στόχος είναι έφηβοι και ενήλικες είναι δυνατόν (ανάλογα με το κοινωνικό και εκπαιδευτικό υπόβαθρό τους) να έχουν εξοικείωση στη χρήση των Η/Υ. Στην περίπτωση αυτή δίνεται η ευκαιρία στον διδάσκοντα να σχεδιάσει μια μεγάλη γκάμα δραστηριοτήτων με τη χρήση του διαδικτύου και των Η/Υ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

Βιβλιογραφία

- Couper, H. (1996). "Teaching modern languages to visually impaired children" *Language Learning Journal* 13.
- Marsh, D. Linnila, M., Ojala, T., Peuraharju, N., Poor, Z., Stevens, A., Wiesemes, R. and Wolff, D. (2005). "Special education needs in Europe – The teaching and learning of Languages – Teaching Languages to Learners with special needs" European Commission's Report, Finland.
- Nikolic, T. (1986) "Teaching a Foreign Language to Visually Impaired Children in School" *Language teaching* 19 (3) pp.278-231.
- Talbot-Strettle and Anellia Mladenova (2003) Project "Listen & Touch: A Basic English Course for the visually Impaired".
- Δεμίρη-Προδρομίδου & Ε., Καμαριανού-Βασιλείου, Ρ. (2002) «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Α' ΕΠΙΠΕΔΟ» Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
- Δεμίρη-Προδρομίδου & Ε., Καμαριανού-Βασιλείου, Ρ. (2002) «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Β' ΕΠΙΠΕΔΟ» Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
- Κελεπούρη, Μ. & Χοντολίδου, Ε. (2012). «Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα : Μελέτη για τα εκπαιδευτικά σενάρια στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση» Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Σακελλαρίου, Α. Ι. (2012) «Αντιστοίχιση του Αναλυτικού Εξεταστικού Προγράμματος Πιστοποίησης Ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας με το Πρόγραμμα Σπουδών για τη γλώσσα όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων» Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Συμβούλιο της Ευρώπης, *Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες*, έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για την ελληνική μετάφραση, 2008, σελ 39, 100,140.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

1^ο Διδακτικό Σενάριο

ΤΙΤΛΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: ΜΙΛΩ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΜΟΥ

Ομάδα - στόχος	Παλινοστούντες Έλληνες , νεότερες γενιές απόδημων Ελλήνων και ξένοι που επιθυμούν να μάθουν ελληνικά ενήλικες (ψευδοαρχάριοι) με ολική απώλεια όρασης
Επίπεδο	A2
Διδακτικοί Στόχοι	1. να μπορούν οι μαθητές/τριες να ρωτούν και να απαντούν για θέματα σχετικά με τον χρόνο (ώρα, ημερομηνία, μέρες, μήνες, εποχές, καιρός) , την ιδιωτική ζωή, το σπίτι και την οικογένεια 2. Να μπορούν οι μαθητές/τριες να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με το χρόνο , τα καιρικά φαινόμενα και τις εποχές, τα σημεία του ορίζοντα, τα μέλη της οικογένειας, διεύθυνση κατοικίας. 3. Να μπορούν να αναγνωρίζουν και να παράγουν προφορικά και γραπτά τις λέξεις και τις εκφράσεις που έμαθαν
Γλωσσικά στοιχεία	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη λεξιλογίου • Μορφοσυντακτικά φαινόμενα 1. Εξάσκηση στη χρήση Ενεστώτα χρόνου 2. Εξάσκηση στη χρήση ερωτηματικών αντωνυμιών <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνιογλωσσικά στοιχεία : 141(τηλεφωνική υπηρεσία ενημέρωσης για την ώρα), διευθύνσεις και περιοχές , συγγενικοί δεσμοί, παραδόσεις(συγκέντρωση οικογένειας τα Χριστούγεννα και το Πάσχα) • Φωνητική: προφορά αλλαγή ύφους
Διδακτικό υλικό	<p>“<i>ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Α’ ΕΠΙΠΕΔΟ</i>” ,2^η ενότητα Α μέρος σελ 39-40-41-42-43-44-45-46-48-50-51-52-53 & 177(2^η Ενότητα Χρόνος –Ιδιωτική Ζωή – Σπίτι – Οικογένεια) και Β μέρος σελ. 218-224 , 196 , 200 και 204 του βιβλίου βλεπόντων μεταγραμμένο σε μορφή Braille</p> <p>Cd Κάρτες Braille Παιχνίδι Φύλλο εργασίας</p>
Διάρκεια	3 διδακτικές ώρες (135 λεπτά)
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων	Κατανόηση προφορικού λόγου Κατανόηση γραπτού λόγου Παραγωγή προφορικού λόγου Παραγωγή γραπτού λόγου
Στρατηγικές	<p>ΠΠΑ: 1. Εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας (παιχνίδια ρόλων) 2. Εστίαση προσοχής στις εκφράσεις, στο ύφος και στις άγνωστες λέξεις, χρήση τυποποιημένων εκφράσεων 3. Συνεργασία στη χρήση της γλώσσας με συμμαθητές στο περιβάλλον της τάξης</p> <p>ΠΓΛ: 1. Εύρεση κεντρικής ιδέας και των επιμέρους στοιχείων (ερωτήσεις – απαντήσεις) 2. Σχεδιασμός της δομής του κειμένου (καθορισμός θέματος, καθορισμός των παραληπτών, έκφραση γνώμης, κειμενικό είδος, επιστολή) Μετωπική διδασκαλία, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, δραματοποίηση</p> <p>ΚΓΛ: 1. Εστίαση προσοχής για τον εντοπισμό συγκεκριμένων πληροφοριών 2. Γρήγορη ανάγνωση</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσες νωμών

	<p>3. Αξιοποίηση συμφραζομένων για την κατανόηση του νοήματος ΚΠΑ: 1. Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης 2. Προβλέψεις 3. Αναγνώριση δομικών στοιχείων (πρωί-μεσημέρι-απόγευμα-βράδυ) 4. Επιλεκτική προσοχή 5. Σημειώσεις</p>
Παιδαγωγικοί στόχοι	<p>Ενθάρρυνση ομαδοσυνεργατικής μάθησης Προώθηση δραματοποίησης Ανάπτυξη κριτικής σκέψης Έκφραση προσωπικών απόψεων</p>
Προετοιμασία:	<p>Α) Προετοιμασία της τάξης από το/τη δάσκαλο/δασκάλα με τοποθέτηση των θρανίων/ θέσεων των μαθητών σε σχήμα πετάλου με το δάσκαλο/τη δασκάλα στο κέντρο της ανοιχτής πλευράς του πετάλου για να γίνει ευκολότερη η πρόσβαση σε όλους τους μαθητές. Η διάταξη αυτή προτείνεται να διατηρηθεί σταθερή εκτός αν οι μαθητές είναι έτοιμοι για την πραγματοποίηση αλλαγών όσον αφορά την τοποθέτηση επίπλων και του υπόλοιπου εξοπλισμού. Η μεταφορά επίπλων ή η αλλαγή των αντικειμένων μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη του μαθητή και να επηρεάσει αρνητικά τη διδακτική διαδικασία. Β) Καλό θα ήταν να προβλεφθεί χώρος για ελευθερία κινήσεων πίσω από τους μαθητές/τριες όπου αυτό είναι απαραίτητο για περισσότερη προσωπική επικοινωνία. Γ) Σαφής και καθοδηγητικός τόνος της φωνής του δασκάλου επειδή ο ήχος και η φωνή είναι πολύ σημαντικά στοιχεία στην επικοινωνία. Δ) Τοποθετούμε στις θέσεις εργασίας φύλλα Braille, βιβλίο Braille, μηχανές Braille και σβηστικά για γραφή Braille.</p>
<p>Στάδιο 1^ο</p> <p>Κατανόηση προφορικού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου</p> <p>1η διδακτική ώρα (45 λεπτά)</p>	<p>Ακούμε στο CD τους διαλόγους ξεκινώντας ανά θεματική ενότητα. Πρώτα ακούμε τους διαλόγους που είναι σχετικοί με την ώρα. Κάνουμε γενικές ερωτήσεις σχετικά με το θέμα των διαλόγων, τα πρόσωπα, το ύφος (φιλικό, τυπικό) και σ' αυτό το στάδιο μπορούμε να κάνουμε δεκτές σε μικρό βαθμό και απαντήσεις στη μητρική γλώσσα για να διαπιστώσουμε το επίπεδο κατανόησης. Στο στάδιο αυτό ο δάσκαλος δεν εστιάζει στις άγνωστες λέξεις και δεν τις εξηγεί, ώστε η προσοχή να εστιαστεί στην επικοινωνιακή δραστηριότητα. Στη συνέχεια χωρίζουμε τους διδασκόμενους σε ομάδες δύο ατόμων και τους ζητάμε να διαβάσουν τους διαλόγους. Με την καθοδήγηση του δασκάλου ανιχνεύονται και εντοπίζονται οι λέξεις ή φράσεις-κλειδιά που οδηγούν στην κατανόηση των κειμένων των διαλόγων και δίνεται έμφαση προφορικά στο θεματικό λεξιλόγιο. Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης σε ομάδες δίνεται η δυνατότητα ο ένας μαθητής να βοηθήσει τον άλλο σε σχέση με την κατανόηση των κειμένων. Στο τέλος εντοπίζονται οι άγνωστες λέξεις. Προτείνεται οι άγνωστες λέξεις να γραφούν στο τέλος στα φύλλα Braille αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της ανάγνωσης. Αυτό προτείνεται γιατί ένας μαθητής με φυσιολογική όραση θα χρειαστεί μόλις μερικά δευτερόλεπτα για να βρει το σημείο στο οποίο σταμάτησε, υπογραμμίζοντας συχνά την άγνωστη λέξη, ενώ ο χρήστης της γραφής Braille είναι αναγκασμένος να ψάχνει σε ολόκληρη τη σελίδα αν διακόψει για να γράψει την άγνωστη λέξη, ξοδεύοντας πολύ περισσότερο χρόνο.</p> <p>Στη συνέχεια κάνουμε προφορική άσκηση πάνω στους διαλόγους. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, ή με ερωτήσεις του δασκάλου προς τους μαθητές, είτε με ερωτήσεις μεταξύ των διδασκόμενων ή με παιχνίδια ρόλων, να εμπλέξει δηλαδή ο δάσκαλος τους διδασκόμενους σε μία αναπαραγωγή διαλόγων με το συνδυασμό δύο ή τριών διαλόγων σε έναν. Στην περίπτωση αυτή ενθαρρύνονται οι μαθητές να</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>εφαρμόσουν τη στρατηγική της χρήσης των τυποποιημένων εκφράσεων και να κάνουν εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας μέσω των παιχνιδιών ρόλων. Δίνεται δηλαδή προκαθορισμένη δραστηριότητα με προκαθορισμένο λεξιλόγιο, η επιλογή θέματος (ώρα, χρόνος, διεύθυνση κλπ) τονίζονται στους μαθητές οι συμβάσεις του προφορικού λόγου, όπως οι ελλειπτικές προτάσεις, οι διακοπές, τα επιφωνήματα ακόμη και οι παραβιάσεις των γραμματικών κανόνων, το λεξιλόγιο, το πιο οικείο ύφος όταν πρόκειται για φιλικό διάλογο κλπ. Παράδειγμα: Ζητούμε από τους μαθητές μας να χωριστούν σε ομάδες των δύο. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να κάνει τον διάλογο που θα τους ορίσουμε σύμφωνα με το ύφος (φιλικό ή τυπικό), τους ρόλους (φίλοι, συμμαθητές, κύριος ή κυρία κλπ) και το θέμα (ο ένας να ρωτά τον άλλον για το πόσο χρόνων είναι, πότε έχει γενέθλια, την ώρα, τον καιρό, τα μέλη της οικογένειάς του, ή το πού μένει, πού είναι ή πώς είναι το σπίτι του).</p> <p>Παραδείγματα τέτοιων ασκήσεων είναι οι ασκήσεις που αφορούν Παραγωγή Προφορικού Λόγου και προτείνονται από το βιβλίο όπως οι ασκήσεις Α(β & γ) Β, Δ και Ε (οι ασκήσεις αυτές αφορούν το θέμα του χρόνου). Στη συνέχεια κάνουμε τις ασκήσεις Η(α & β) Θ, ΙΑ και ΙΒ και ΙΕ (οι ασκήσεις αυτές αφορούν στο θέμα της περιγραφής του σπιτιού, της διεύθυνσης και των μελών της οικογένειας). Η σειρά των ασκήσεων γίνεται με τον τρόπο που θα αποφασίσει ο δάσκαλος. Αξίζει να τονίσουμε εδώ ότι οι ασκήσεις γίνονται σύμφωνα με τις αλλαγές που προτείναμε στην μεταγραφή του υλικού για άτομα με προβλήματα όρασης και όχι όπως είναι αυτούσιες στο βιβλίο βλεπόντων. Επιπλέον, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε κάρτες Braille στις εξής ασκήσεις του βιβλίου: Για παράδειγμα, στην άσκηση Α(γ) μπορούμε να γράψουμε σε κάρτες Braille τις εκφράσεις που αφορούν τις δραστηριότητες με το πρόγραμμα της ημέρας «ξυπνάω στις 6», «τρώω στις 7», «κοιμάμαι στις 11» κλπ και στην άλλη ομάδα καρτών Braille να γράψουμε τις φάσεις της ημέρας «πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ» αφού τις μοιράσουμε να ζητήσουμε από τους μαθητές μας να συνδυάσουν τις κάρτες και να μας λένε τις δραστηριότητές τους. Στην άσκηση Θ επίσης θα μπορούσαμε για να βοηθήσουμε τους μαθητές μας να μοιράσουμε κάρτες Braille με τις λέξεις «μεγάλο/μικρό/καινούργιο/παλιό κλπ» προκειμένου να βοηθηθούν διαλέγοντας κάποιες από αυτές για να περιγράψουν το σπίτι που θέλουν να νοικιάσουν.</p>
<p>Στάδιο 2^ο 2^η διδακτική ώρα</p> <p>Παραγωγή προφορικού λόγου (20 λεπτά) Παραγωγή γραπτού λόγου (20 λεπτά)</p>	<p>Ξεκινάμε με το παιχνίδι της δεύτερης ενότητας που προτείνεται από το βιβλίο στη σελίδα 177. Το παιχνίδι είναι ιδανικό για να θυμηθούν με έναν τρόπο διασκεδαστικό όσα διδάχτηκαν σχετικά με την ώρα και για την εξάσκηση της παραγωγής προφορικού λόγου.</p> <p>Στη συνέχεια κάνουμε τις ασκήσεις του βιβλίου που αφορούν στην παραγωγή γραπτού λόγου δηλαδή τις ασκήσεις Α(α), Γ, ΣΤ, Ι και ΙΣΤ.</p> <p>Στην άσκηση Ι αν δεν υπάρχει η δυνατότητα ή τα μέσα για να γίνει σχεδιάγραμμα σε ανάγλυφη μορφή (ΡΙΑΦ) μπορούν να γραφούν οι λέξεις Χορτιάτης, Σίνδος, Θεσ/νίκη, Θέρμη, Αγία Τριάδα σε κάρτες Braille και να τις τοποθετήσουμε με τη διάταξη που παρουσιάζονται στην άσκηση ώστε οι μαθητές αγγίζοντας και διαβάζοντάς τες να βλέπουν ταυτόχρονα και τη θέση τους (βόρεια, νότια, ανατολικά, δυτικά).</p> <p>Αν υπάρχει η δυνατότητα χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή και γνώση χειρισμού από τους μαθητές μας</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>η άσκηση ΙΣΤ που αφορά στη συμπλήρωση στοιχείων μπορεί να ζητηθεί να γίνει ηλεκτρονικά, κατεβάζοντας μια οποιαδήποτε φόρμα από το διαδίκτυο που να περιλαμβάνει τα ζητούμενα στοιχεία. Μπορεί να δοθεί και ως φύλλο εργασίας.</p> <p>Στο τέλος κάθε άσκησης ζητάμε από τους μαθητές να ελέγξουν τις απαντήσεις τους από το παράρτημα με τις λύσεις των ασκήσεων.</p> <p>➤ Μορφοσυντακτικά φαινόμενα 1.Εξάσκηση στη χρήση Ενεστώτα χρόνου 2. Εξάσκηση στη χρήση ερωτηματικών αντωνυμιών</p> <p>Αν κρίνει ο δάσκαλος ότι έχει χρόνο στο τέλος ή έχει διαπιστώσει αδυναμία των μαθητών του κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας στη χρήση του Ενεστώτα μπορεί να τους ζητήσει να κάνουν τις ασκήσεις Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ, Ζ, Η στις σελίδες 218-224 του δεύτερου μέρους του βιβλίου(μορφολογία – σύνταξη – ασκήσεις). Ή αν διαπιστώσει αδυναμία στη χρήση ερωτηματικών αντωνυμιών μπορεί να τους ζητήσει να κάνουν τις ασκήσεις Γ,Δ,Ε στη σελίδα 196 και Γ στη σελίδα 200 και ΙΒ στη σελίδα 204 του δεύτερου μέρους του βιβλίου (μορφολογία – σύνταξη – ασκήσεις)</p> <p>Οι ασκήσεις θα γίνουν όπως έχουν μεταγραφεί προσαρμοσμένες για τους μαθητές με τύφλωση.</p>
<p>Στάδιο 3^ο 3^η διδακτική ώρα (45 λεπτά)</p> <p>Κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου</p>	<p>Α) Ξεκινάμε με την άσκηση Κατανόησης Προφορικού Λόγου της σελίδας 50 του βιβλίου. (Διάρκεια άσκησης 20 λεπτά)</p> <p>Η άσκηση έχει μεταγραφεί ως εξής για τα άτομα με προβλήματα όρασης:</p> <p>« Ακούστε δύο φορές το καθημερινό πρόγραμμα της Αλίκης και κρατήστε σύντομες σημειώσεις κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δεκαέξι (16) χωρίς το παράδειγμα.»</p> <p>Το καθημερινό πρόγραμμα της Αλίκης</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το πρωί <ol style="list-style-type: none"> Α. Ξυπνάει στις έξι η ώρα (παράδειγμα) Β. Γ. Κ.ο.κ 2. Το μεσημέρι <ol style="list-style-type: none"> α. β. γ. 3. Το απόγευμα <ol style="list-style-type: none"> α. β. γ. 4. Το βράδυ <ol style="list-style-type: none"> α. β. γ. <p>Ο στόχος στην συγκεκριμένη άσκηση είναι η προσοχή, η αποκωδικοποίηση και ερμηνεία του μεταδιδόμενου μηνύματος. (Ακρόαση – κατανόηση και άμεση ανταπόκριση). Η άσκηση είναι συνδυασμός κατανόησης προφορικού λόγου με παραγωγή γραπτού κειμένου (σημειώσεις). Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όλοι οι εκπαιδευόμενοι αλλά και ειδικά το άτομο με τύφλωση είναι όσον αφορά τον ρυθμό και την προφορά (χρειάζεται περισσότερος χρόνος), στην ύπαρξη άγνωστων λέξεων που τους μπλοκάρει στην κατανόηση, στη σύγχυση φωνολογικού-αρθρωτικού επιπέδου, στη</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

διαφορετική αντίληψη πολιτιστικών αναφορών και της δομής του λόγου, στη δυσκολία να κρατήσουν σημειώσεις επειδή παρουσιάζεται αδυναμία στη βραχυχρόνια μνήμη να συγκρατήσει την πληροφορία που παίρνει και να την αναπαραγάγει σε γραπτό λόγο. Ειδικά τα άτομα με τύφλωση όπου η γραφή σημειώσεων γίνεται με μηχανή Braille η οποία από μόνη της απαιτεί μεγαλύτερο χρόνο από τη γραφή με το χέρι αλλά και την επιπλέον δυσκολία που έχει ο θόρυβος που παράγεται κατά την δακτυλογράφηση στη γραφή Braille, έχουν ακόμη μεγαλύτερη δυσκολία. Γι αυτό θα πρέπει να δίνεται περισσότερος χρόνος από τον συνηθισμένο (συνήθως δίνεται ο διπλάσιος) και να γίνονται παύσεις στο ακουστικό κείμενο την ώρα που δακτυλογραφούν τη σημείωση γιατί ο θόρυβος δεν τους επιτρέπει να ακούσουν το παρακάτω. Δραστηριότητες για την άσκηση: α) Πριν την ακρόαση, ο δάσκαλος προσανατολίζει τους μαθητές τόσο ως προς το θέμα όσο και ως προς τη δραστηριότητα που θα κάνουν (δραστηριοποίηση γνωστικών σχημάτων για να διευκολύνουμε την κατανόηση π.χ. διδασκαλία άγνωστων λέξεων-κλειδιά πριν την ακρόαση, προβλέψεις- υποθέσεις που μπορεί να κάνει ο μαθητής σχετικά με το κείμενο που θα ακούσει, αναγνώριση της δομής του λόγου όπως πρωί-μεσημέρι-απόγευμα-βράδυ) β) Η άσκηση κατευθύνει την προσοχή των μαθητών σε συγκεκριμένες πληροφορίες που πρέπει να κατανοήσουν και να συγκρατήσουν στο κείμενο που θα ακούσουν (επιλεκτική προσοχή όπου ο μαθητής ακούει το κείμενο και εστιάζει για επιμέρους λεπτομέρειες που μεταδίνονται από αυτό). γ) Κατά τη διάρκεια και όχι στο τέλος πρέπει να κρατούν σημειώσεις γιατί έτσι τους δίνεται η δυνατότητα να δείξουν ότι κατάλαβαν την πληροφορία που άκουσαν. Είναι σημαντικό να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν επανάληψη της πληροφορίας. Το σημαντικό στις σημειώσεις είναι η κατανόηση και όχι η παραγωγή γραπτού κειμένου. Σε επίπεδο αρχαρίων κάποιες φορές μπορούν να κρατήσουν σημειώσεις ακόμη και στη μητρική τους γλώσσα ή να χρησιμοποιήσουν και τους δύο κώδικες. Στο τέλος της άσκησης ζητάμε από τους μαθητές να ελέγξουν τις απαντήσεις τους από το παράρτημα με τις λύσεις των ασκήσεων

Β) Συνεχίζουμε με την άσκηση Κατανόησης Γραπτού Λόγου στη σελίδα 52 του βιβλίου. (διάρκεια άσκησης 25 λεπτά)

Η άσκηση στο πρωτότυπο περιλαμβάνει τη συμπλήρωση πίνακα όμως την προσαρμόσαμε για τα άτομα με τύφλωση και τη δίνουμε μεταγραμμένη ως εξής:

«Διαβάστε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο.

Σημειώστε το όνομα του Αλέξη, του Νότη ή του Νίκου δίπλα στις λέξεις που σας δίνονται παρακάτω όπου θεωρείτε ότι ταιριάζουν.»

Λέξεις :

1. Πόλη (παράδειγμα) – Αλέξης, Άγγελος
2. χωριό
3. μικρή οικογένεια
4. μεγάλη οικογένεια
5. γονείς
6. αδέρφια
7. ανίψια
8. μονοκατοικία
9. διαμέρισμα

Κατά το ίδιο τρόπο μεταγράφηκαν και οι λύσεις στο παράρτημα του βιβλίου. Μετά το πέρας της άσκησης ζητάμε από τους μαθητές να ελέγξουν τις απαντήσεις τους από το παράρτημα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>Η παραπάνω άσκηση έχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη του μαθητή και ενθαρρύνει επίσης την ανάπτυξη των εξής στρατηγικών: α) εστίαση προσοχής για τον εντοπισμό συγκεκριμένων πληροφοριών (επιλεκτική προσοχή) β) γρήγορη ανάγνωση γ) αξιοποίηση συμφραζομένων για την κατανόηση του κειμένου και δ) συνεργασία γιατί μπορούμε να ζητήσουμε να γίνει η άσκηση με ομάδες Έτσι ο δάσκαλος μπορεί να ξεκινήσει προτείνοντας στους μαθητές να διαβάσουν προσεκτικά πριν από το κείμενο τι ακριβώς θα τους ζητηθεί να κάνουν στην άσκηση και έτσι επιτυγχάνει την ενεργοποίηση της εστίασης προσοχής των μαθητών στο ζητούμενο, να ξέρει δηλαδή από πριν ποιες πληροφορίες πρέπει να ψάξει στο κείμενο και να τις εντοπίσει χωρίς να παραπλανηθεί από άλλα στοιχεία του κειμένου. Στη συνέχεια του προτείνει να κάνουν μία γρήγορη ανάγνωση του κειμένου με σκοπό να εντοπίσουν τη γενική ιδέα είτε κάποια συγκεκριμένα στοιχεία του, παροτρύνοντάς τους να εστιάσουν την προσοχή τους στα κύρια σημεία του κειμένου παραβλέποντας τυχόν άγνωστες λέξεις ή λεπτομέρειες ανούσιες. Επειδή όμως η συγκεκριμένη άσκηση ζητάει τον εντοπισμό συγκεκριμένων πληροφοριών, τους ζητείται στη συνέχεια με μια δεύτερη ανάγνωση να εντοπίσουν τις συγκεκριμένες πληροφορίες οι οποίες τους έχουν ζητηθεί. Παροτρύνονται λοιπόν στην άσκηση να δώσουν προσοχή σε ορισμένες λέξεις ή εκφράσεις που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν και να κάνουν την άσκηση. Στην περίπτωση αυτή, από τη αρχή θα πρέπει να δώσουν προσοχή στα ονόματα και τα πρόσωπα του κειμένου για να μπορέσουν να τα κατατάξουν στη λίστα των λέξεων που τους δίνονται. Η άσκηση είναι καλύτερο να γίνει με τη συνεργασία των μαθητών ανά ομάδες των δύο ατόμων ώστε να μπορεί ο ένας να βοηθά τον άλλο σε επίπεδο κατανόησης όχι μόνο σε σχέση με το λεξιλόγιο, αλλά και σε σχέση με το ζητούμενο της άσκησης. Στο τέλος ως φύλλο εργασίας για το σπίτι μπορούν να δοθούν οι δύο ασκήσεις Παραγωγής Γραπτού Λόγου στη σελίδα 53 του βιβλίου. Στην περίπτωση αυτή επειδή οι μαθητές είναι σε επίπεδο ψευδοαρχαρίων μπορεί ο δάσκαλος να δώσει λέξεις-κλειδιά και να συζητήσει μαζί τους τον σχεδιασμό της δομής του κειμένου που θα γράψουν, το κειμενικό είδος (σημείωμα, επιστολή, ιστορία, παραμύθι κλπ) το ύφος του κειμένου (φιλικό-τυπικό) κλπ.</p>
<p>ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1</p>	<p>Αν υπάρχει η δυνατότητα για χρήση υπολογιστή ζητάμε από τους μαθητές μας που τους έχουμε χωρίσει σε 2 ομάδες 2 ή τριών ατόμων να επισκεφτούν την ιστοσελίδα www.timeanddate.com όπου είναι καταχωρημένη η τρέχουσα ώρα και ημερομηνία διαφόρων πόλεων του κόσμου και τους ζητάμε να εντοπίσουν, να καταγράψουν και να μας πουν α) ποιες πόλεις έχουν την ίδια ώρα β) τι ώρα έχουν διάφορες πόλεις που έχουμε από πριν επιλέξει ή γ) τι ημερομηνία έχουν κάποιες πόλεις που έχουν μεγάλη διαφορά ώρας (όπου αλλάζει και η ημερομηνία).</p>
<p>ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2</p>	<p>Χωρίζουμε τους μαθητές μας σε ομάδες των 2 ατόμων όπου ο ένας θα εξουσιοδοτήσει τον άλλο να πάει στην Σχολή Τυφλών για να πάρει το πιστοποιητικό Braille επειδή δεν μπορεί να το παραλάβει ο ίδιος. Προτρέπουμε του μαθητές μας να επισκεφτούν την ιστοσελίδα http://www.click-me.gr/xrisima-menu/entypa-menu/110-eksousiodotisi-entypo-eksousiodotisis.html για να συμπληρώσουν ένα έντυπο εξουσιοδότησης ηλεκτρονικά .</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Σε όλες τις φάσεις των δραστηριοτήτων που αναπτύξαμε παραπάνω , προτείνεται οι μαθητές μας να προβούν στη στρατηγική του αυτοελέγχου. Μέσω του αυτοελέγχου μαθαίνουν να επισημαίνουν και να διορθώνουν τα λάθη τους σε όλες τις γλωσσικές δεξιότητες. Επισημαίνοντας επίσης τη ρίζα του προβλήματος όπως η υπεργενίκευση ή η μεταφορά από τη μητρική γλώσσα ανύπαρκτων δομών στην ξένη, οι μαθητές συνειδητοποιούν το είδος των αδυναμιών που έχουν και καταλαβαίνουν περισσότερο για τη γλώσσα που μαθαίνουν. ➤ Δίνουμε σημασία στην στρατηγική της αυτοαξιολόγησης ειδικά στις δραστηριότητες ανάπτυξης της δεξιότητας παραγωγής γραπτού λόγου. Στην παραγωγή γραπτού λόγου οι μαθητές πρέπει να μάθουν να αξιολογούν τις υπάρχουσες γνώσεις τους (γλωσσικές και εννοιολογικές) σχετικά με το θέμα ΠΡΙΝ από την έναρξη της δραστηριότητας αλλά και να αξιολογούν τμήματα της δουλειάς τους μετά το πέρας της διαδικασίας (δηλαδή να εξετάζουν το ύφος που χρησιμοποίησαν, την επάρκεια του περιεχομένου, την επάρκεια των επιχειρημάτων, την καταλληλότητα του κειμένου σε σχέση με τον παραλήπτη και την πρόοδο που σημειώνουν).
-------------------	--

2^ο Διδακτικό Σενάριο

ΤΙΤΛΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: ΠΑΜΕ ΓΙΑ ΨΩΝΙΑ?

Ομάδα - στόχος	Παλινοστούντες Έλληνες , νεότερες γενιές απόδημων Ελλήνων και ξένοι που επιθυμούν να μάθουν ελληνικά ,ενήλικες με ολική απώλεια όρασης
Επίπεδο	B2
Διδακτικοί Στόχοι	<ol style="list-style-type: none"> 1. να μπορούν οι μαθητές/τριες να δίνουν συμβουλές σε θέματα σχετικά με την κατανάλωση και την αγορά προϊόντων 2. να μπορούν να προτείνουν την αγορά ή την προσφορά δώρων 3. Να μπορούν οι μαθητές/τριες να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με την κατανάλωση, τα καταναλωτικά αγαθά και το εμπόριο 4. Να μπορούν να αναγνωρίζουν και να παράγουν προφορικά και γραπτά τις λέξεις και τις εκφράσεις που έμαθαν 5. Να μπορούν να αναγνωρίζουν και να παράγουν συγκεκριμένο κειμενικό είδος όπως η διαφήμιση
Γλωσσικά στοιχεία	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη λεξιλογίου • Μορφοσυντακτικά φαινόμενα <ol style="list-style-type: none"> 1.Εξάσκηση στη χρήση της προστακτικής 2. Εξάσκηση στη χρήση της υποτακτικής όταν προστάζουμε ή μετά από απρόσωπα ρήματα <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνιογλωσσικά στοιχεία : ΙΝΚΑ, κοινωνικές συμβάσεις σε σχέση με τις ονομαστικές εορτές, χρήση εκφράσεων σε σχέση με τις συνήθειες των ελλήνων καταναλωτών • Φωνητική: προφορά αλλαγή ύφους
Διδακτικό υλικό	“ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Β’ ΕΠΙΠΕΔΟ” ,7η ενότητα Α μέρος σελ 141, 142, 144,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

	145, 146, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159 του βιβλίου βλεπόντων μεταγραμμένο σε μορφή Braille και B μέρος σελ. 273. Cd Παιχνίδια με μαντέματα
Διάρκεια	4 διδακτικές ώρες (180 λεπτά)
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων	Κατανόηση προφορικού λόγου Κατανόηση γραπτού λόγου Παραγωγή προφορικού λόγου Παραγωγή γραπτού λόγου
Στρατηγικές	ΠΠΑ: 1. Εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας (παιχνίδια ρόλων) 2. Εστίαση προσοχής στις εκφράσεις, στο ύφος και στις άγνωστες λέξεις, χρήση τυποποιημένων εκφράσεων 3. Συνεργασία στη χρήση της γλώσσας με συμμαθητές στο περιβάλλον της τάξης 4. Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης 5. Χρήση πηγών 6. Κατανόηση σκέψης και συναισθημάτων των άλλων. ΠΓΛ: 1. Εύρεση κεντρικής ιδέας και των επιμέρους στοιχείων (ανάλυση εκφράσεων) 2. Αξιοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης. 3. Σχεδιασμός της δομής του κειμένου (καθορισμός θέματος, καθορισμός των παραληπτών, έκφραση γνώμης, κειμενικό είδος, επιστολή) 4. Συνεργασία σε ομάδες 5. Χρήση πηγών 6. στρατηγική επιβράβευσης 7. Παραγωγή νέων λέξεων 8.Επέκταση όσων έμαθαν 9. Αυτοαξιολόγηση. ΚΓΛ: 1. Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης 2. Γρήγορη ανάγνωση 3. Αξιοποίηση συμφραζομένων για την κατανόηση του νοήματος 4. Καταιγισμός ιδεών 5. Λεπτομερής ανάγνωση 6. Στρατηγική πρόβλεψης 7. Ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης 8. Στρατηγική διαδραστικής προσέγγισης. ΚΠΛ: 1. Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης 2. Προβλέψεις 3. Επιλεκτική προσοχή 4. Σημειώσεις 5. Αυτοαξιολόγηση.
Παιδαγωγικοί στόχοι	Ενθάρρυνση ομαδοσυνεργατικής μάθησης Πρώθηση δραματοποίησης Ανάπτυξη κριτικής σκέψης Έκφραση προσωπικών απόψεων
Προετοιμασία:	Α) Προετοιμασία της τάξης από το/τη δάσκαλο/δασκάλα με τοποθέτηση των θρανίων/ θέσεων των μαθητών σε σχήμα πετάλου με το δάσκαλο/τη δασκάλα στο κέντρο της ανοιχτής πλευράς του πετάλου για να γίνει ευκολότερη η πρόσβαση σε όλους τους μαθητές. Η διάταξη αυτή προτείνεται να διατηρηθεί σταθερή εκτός αν οι μαθητές είναι έτοιμοι για την πραγματοποίηση αλλαγών όσον αφορά την τοποθέτηση επίπλων και του υπόλοιπου εξοπλισμού. Η μεταφορά επίπλων ή η αλλαγή των αντικειμένων μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη του μαθητή και να επηρεάσει αρνητικά τη διδακτική διαδικασία. Β) Καλό θα ήταν να προβλεφθεί χώρος για ελευθερία κινήσεων πίσω από τους μαθητές/τριες όπου αυτό είναι απαραίτητο για περισσότερη προσωπική επικοινωνία. Γ) Σαφής και καθοδηγητικός τόνος της φωνής του δασκάλου επειδή ο ήχος και η φωνή είναι πολύ σημαντικά στοιχεία στην επικοινωνία. Δ) Τοποθετούμε στις θέσεις εργασίας φύλλα Braille, βιβλίο Braille, μηχανές Braille και σβηστικά για γραφή Braille.
Στάδιο 1^ο Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου	➤ ΚΓΛ : Στάδιο προ- ανάγνωσης : Πριν ακόμη πούμε στους μαθητές μας να διαβάσουν το κείμενο με τίτλο «καταναλωτικά αγαθά» μπορούμε να κάνουμε χρήση ενός συνδυασμού της στρατηγικής της ενεργοποίησης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

1η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

προϋπάρχουσας γνώσης και του καταγισμού ιδεών για παράδειγμα κάνοντας ερωτήσεις στους μαθητές σχετικά με τις αγορές και τις καταναλωτικές τους συνήθειες. 1. **Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να ξεκινήσουμε τις ερωτήσεις του βιβλίου** πριν το κείμενο «Αγοράζετε προϊόντα κάθε μέρα; Ξοδεύετε πολλά χρήματα; Τι αγοράζετε συνήθως;» και στη συνέχεια να μας πουν τι πιστεύουν ότι πρέπει να προσέχουμε ως καταναλωτές. **Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να εκφράσουν ελεύθερα την άποψή τους** χωρίς να έχουν την αίσθηση ότι θα κριθούν αρνητικά αλλά και χωρίς να λέμε αν είναι σωστό ή λάθος. Ενθαρρύνουμε να μιλήσουν ακόμη και οι πιο ντροπαλοί μαθητές. Προσέχουμε να δίνουμε το λόγο στους μαθητές λαμβάνοντας υπόψη μας τις παρακάτω συμβάσεις: Οι μαθητές που είναι ολικά τυφλοί πρέπει να διδάχτούν και να αναπτύξουν τη μη φραστική επικοινωνία και τη γλώσσα του σώματος η οποία πολλές φορές αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ομιλίας και επηρεάζει το νόημα και την κατανόηση. Εκτός αυτού, οι χειρονομίες σε μία γλώσσα ή έναν πολιτισμό μπορεί να διαφέρουν από τις χειρονομίες κάποιου άλλου πολιτισμού και έτσι να υπάρχουν ατοπήματα κατά την παραγωγή προφορικού λόγου. Οι μαθητές με απώλεια όρασης συχνά δεν αναγνωρίζουν τις ενδείξεις που φανερώνουν ότι κάποιος άλλος παίρνει τον λόγο και δυσκολεύονται να εκφράσουν την γνώμη τους σε ένα σύνολο. Μια αποδεκτή συμπεριφορά πρέπει να συμφωνηθεί πριν από έναν διάλογο στην τάξη εφαρμόζοντας ένα σύνολο κανόνων: όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να συστηθούν έτσι ώστε να γνωρίζουν όλοι ποιος βρίσκεται στην αίθουσα και ποιος μιλάει κάθε φορά. Πρέπει να οριστεί ένας συντονιστής ο οποίος θα διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων. Όταν ένας μαθητής επιθυμεί να εκφράσει την άποψή του πρέπει να σηκώνει το χέρι του.

Οι συντονιστές όταν δίνουν τον λόγο πρέπει να απευθύνονται στους μαθητές και όχι να τους γνέφουν ή να τους δείχνουν. Για να γίνεται κατανοητό ποιος παίρνει τον λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ονόματα. Εάν οποιαδήποτε στιγμή, ακόμη και ο δάσκαλος θελήσει να βγει ή να μπει στην αίθουσα πρέπει να ενημερώσει την ομάδα. Είναι επίσης θεμιτό και μάλλον αναγκαίο να διδάχτεί στους μαθητές ότι για να δείχνουμε ενδιαφέρον σ' αυτά που λέει ο ομιλητής θα πρέπει να στρέφει το κεφάλι ή το σώμα του προς αυτόν. Το άτομο με απώλεια όρασης πρέπει να μάθει να στρέφεται προς το μέρος που ακούει τη φωνή για να δείξει ότι ακούει καθαρά αυτά που λέγονται.

2. Στη συνέχεια τους ζητάμε να βρουν όσες περισσότερες λέξεις μπορούν που να σχετίζονται με τα καταναλωτικά αγαθά και συνήθειες και με τη βοήθειά μας εισάγουμε προφορικά μεγάλο μέρος του νέου λεξιλογίου (π.χ. καταναλώνω, αποστέλλω, αγορά-αγοράζω, ψώνια, εμπόρευμα – έμπορος, παραγγέλνω – παραγγελία, Παρασκευή – συσκευασία , αποδείξεις κλπ)

➤ **Στάδιο ανάγνωσης :** Ζητάμε από τους μαθητές μας να διαβάσουν το κείμενο (γρήγορη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

ανάγνωση) ώστε να εντοπίσουν τη γενική ιδέα του κειμένου σε σχέση με το θέμα, το περιεχόμενο, κλπ. Κάνουμε πολύ γενικές ερωτήσεις για να δούμε αν κατανόησαν το κείμενο. Στο στάδιο αυτό έχουμε την ευκαιρία να μιλήσουμε για το ΙΝΚΑ και να δώσουμε τις κοινωνιογλωσσικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση των πολιτισμικών στοιχείων. Μπορούμε να ρωτήσουμε τους μαθητές αν γνωρίζουν αντίστοιχες οργανώσεις στη χώρα προέλευσής τους. Στη συνέχεια τους ζητάμε να διαβάσουν τις δραστηριότητες που ακολουθούν. Εδώ η κατανόηση γραπτού λόγου συνδέεται με την παραγωγή προφορικού λόγου και προετοιμάζουμε τους μαθητές για τις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν μετά την δεύτερη ανάγνωση ώστε να εστιάσουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένα σημεία και να εντοπίσουν εκείνες τις πληροφορίες που θα τους χρειαστούν για τις δραστηριότητες που θα κάνουν. **Έπειτα του ζητάμε να διαβάσουν μία δεύτερη φορά** το κείμενο και να εντοπίσουν τις άγνωστες λέξεις (όσες δεν έχουν ήδη αναφερθεί ή δεν θυμούνται). Ζητάμε να γράψουν στα φύλλα Braille τις άγνωστες λέξεις Αυτό γίνεται στο τέλος γιατί ένας μαθητής με φυσιολογική όραση θα χρειαστεί μόλις μερικά δευτερόλεπτα για να βρει το σημείο στο οποίο σταμάτησε όταν διαβάζει, υπογραμμίζοντας συχνά την άγνωστη λέξη, ενώ ο χρήστης της γραφής Braille είναι αναγκασμένος να ψάχνει σε ολόκληρη τη σελίδα αν διακόψει για να γράψει την άγνωστη λέξη κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης ξοδεύοντας πολύ περισσότερο χρόνο.

➤ **Δραστηριότητες μετά την ανάγνωση: (ΠΠΛ)**

Μετά τη δεύτερη ανάγνωση προχωρούμε στην πρώτη δραστηριότητα «πείτε έναν τίτλο για καθεμία από τις παραπάνω συμβουλές» δραστηριότητα που καλλιεργεί τη χρήση κριτικής σκέψης των μαθητών (συνοψίζουν αυτό που διάβασαν). Κατόπιν προχωρούμε στις άλλες δύο δραστηριότητες οι οποίες βοηθούν τους μαθητές στο να μπορούν να εκφράσουν τις προσωπικές τους απόψεις και να εξασκηθούν στο να μπορούν να δίνουν συμβουλές κάνοντας χρήση της προστακτικής και υποτακτικής **Τέλος**, για την καλύτερη εξάσκηση στην κατανόηση του γραπτού λόγου μπορούμε **να κάνουμε τις ασκήσεις Α και Β** του βιβλίου στη σελίδα 149 και 150.

Άσκηση Α: Η άσκηση αυτή είναι μία δραστηριότητα για εξάσκηση στο λεξιλόγιο που έμαθαν με συμπλήρωση κενών με λέξεις που τους δίνονται από λίστα. Έτσι οι μαθητές πρέπει να συμπεράνουν από τα συμφραζόμενα το νόημα των λέξεων που ίσως δεν γνωρίζουν, να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ τους, και να τις βάλουν στην κατάλληλη θέση. Η συγκεκριμένη άσκηση έχει μεταγραφεί για άτομα με απώλεια όρασης με αρίθμηση α,β,γ,δ κλπ της λίστας των λέξεων, και αρίθμηση με 1,2,3,4 κλπ των κενών που πρέπει να τοποθετηθούν. Αυτό το κάναμε γιατί οι μαθητές που κάνουν χρήση γραφομηχανής Braille δεν μπορούν να επέμβουν στο φύλλο Braille του βιβλίου τους και να συμπληρώσουν τα κενά γιατί συνήθως χρησιμοποιούν ξεχωριστό χαρτί για τη λύση των ασκήσεων στη γραφομηχανή τους. Επειδή λοιπόν ο χρόνος που θα χρειαζόταν για να γράψουν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμάν

	<p>ξανά την άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά θα ήταν τεράστιος, τους αριθμούμε τις ερωτήσεις και τα κενά και τους ζητάμε να γράψουν τον συνδυασμό στη δική τους σελίδα Braille: Π.χ. 1-γ. Κατά τον ίδιο τρόπο έχουν μεταγραφεί και οι λύσεις των ασκήσεων στο παράρτημα του βιβλίου τους.</p> <p>Άσκηση Β: Είναι άσκηση αντιστοίχισης που βοηθάει τη λεπτομερή κατανόηση του λεξιλογίου που διδάχτηκαν. Και στη συγκεκριμένη άσκηση έχει ακολουθηθεί η ίδια λογική για τη μεταγραφή της που αναφέραμε πριν. Έχουμε αριθμήσει δηλαδή την πρώτη λίστα λέξεων με 1,2,3,4 κλπ και τη δεύτερη λίστα λέξεων με α, β,γ,δ κλπ.</p> <p>Στο τέλος μπορούμε να τους ζητήσουμε να τσεκάρουν τις σωστές απαντήσεις τους από το παράρτημα</p> <p>➤ Μορφολογικά φαινόμενα 1. Εξάσκηση στη χρήση της προστακτικής και στη χρήση της υποτακτικής όταν προστάζουμε ή μετά από απρόσωπα ρήματα.</p> <p>Αν κρίνει ο δάσκαλος ότι έχει χρόνο στο τέλος ή έχει διαπιστώσει αδυναμία των μαθητών του κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας στη χρήση της προστακτικής και της υποτακτικής μπορεί να τους ζητήσει να κάνουν την άσκηση Α στη σελίδα 273 του δεύτερου μέρους του βιβλίου(μορφολογία – σύνταξη – ασκήσεις).</p>
<p>Στάδιο 2^ο Κατανόηση γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού λόγου και κατανόηση προφορικού λόγου</p> <p>2η διδακτική ώρα (45 λεπτά)</p>	<p>ΚΓΛ : Στάδιο προ- ανάγνωσης: 1. Πριν ακόμη πούμε στους μαθητές μας να διαβάσουν το κείμενο με τίτλο «πού πας με άδεια χέρια» μπορούμε να κάνουμε χρήση ενός συνδυασμού της στρατηγικής της ενεργοποίησης προϋπάρχουσας γνώσης και του καταιγισμού ιδεών, για παράδειγμα κάνοντας ερωτήσεις στους μαθητές όπως «Πότε κάνουμε δώρα? Σε ποιες περιπτώσεις? Τι δώρα κάνετε συνήθως? κλπ». Προσέχουμε να δίνουμε το λόγο στους μαθητές λαμβάνοντας υπόψη μας τις συμβάσεις που αναφέραμε προηγουμένως στο πρώτο στάδιο για τη διεξαγωγή συζήτησης ανάμεσα σε τυφλούς μαθητές.</p> <p>2. Στη συνέχεια μπορούμε να κάνουμε χρήση της στρατηγικής της διαδραστικής προσέγγισης και να ξεκινήσουμε συζήτηση πάνω στο θέμα του κειμένου ενώ παράλληλα να βοηθήσουμε τους μαθητές να φέρουν στην επιφάνεια πληροφορίες που έχουν σχετικά με το θέμα. Παράλληλα εισάγουμε το νέο λεξιλόγιο βοηθώντας του μαθητές να κατανοήσουν τυχόν συμβάσεις του νέου λεξιλογίου με εστίαση στις εκφράσεις «άδεια χέρια», «κάνει μπαμ» «πιάνουν τα χέρια μου». Εδώ βρίσκουμε την ευκαιρία να βοηθήσουμε τους μαθητές μας να αποκτήσουν βαθύτερη γλωσσική αντίληψη όχι μόνο με τη χρήση κατάλληλων τύπων και εκφράσεων (λεξιλόγιο) αλλά και να αναπτύξουμε την πολιτισμική του αντίληψη φέρνοντάς τον σε επαφή με τα πολιτισμικά στοιχεία (γιορτές, έθιμα, συνήθειες) και συγκεκριμένα να αναφερθούμε στις πιο μεγάλες γιορτές στην Ελλάδα, τη σημασία που δίνει ο ορθόδοξος ελληνοισμός στις ονομαστικές εορτές σε σχέση με τους υπόλοιπους λαούς, τη συνήθεια να χαρίζουμε δώρα στις εορτές κλπ).</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμᾶν

➤ **Στάδιο ανάγνωσης :** Ζητάμε από τους μαθητές μας να διαβάσουν το κείμενο (γρήγορη ανάγνωση) ώστε να εντοπίσουν τη γενική ιδέα του κειμένου σε σχέση με το θέμα, το περιεχόμενο, κλπ. Κάνουμε πολύ γενικές ερωτήσεις για να δούμε αν κατανόησαν το κείμενο. Στη συνέχεια τους ζητάμε να διαβάσουν τις δραστηριότητες που ακολουθούν . Εδώ η κατανόηση γραπτού λόγου συνδέεται με την παραγωγή προφορικού λόγου και προετοιμάζουμε τους μαθητές για τις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν μετά την δεύτερη ανάγνωση ώστε να εστιάσουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένα σημεία και να εντοπίσουν εκείνες τις πληροφορίες που θα τους χρειαστούν για τις δραστηριότητες που θα κάνουν. **Στη συνέχεια του ζητάμε να διαβάσουν μία δεύτερη φορά** το κείμενο και να εντοπίσουν τις άγνωστες λέξεις (όσες δεν έχουν ήδη αναφερθεί ή δεν θυμούνται). Ζητάμε να γράψουν στα φύλλα Braille τις άγνωστες λέξεις

➤ **Δραστηριότητες μετά την ανάγνωση:**

1. **(ΠΠΑ)** Μετά τη δεύτερη ανάγνωση προχωρούμε στην πρώτη δραστηριότητα «πείτε τι δώρα χαρίζετε συνήθως στους αγαπημένους σας? Δραστηριότητα που βοηθάει να εκφράσουν την προσωπική τους άποψη. Στη συνέχεια προχωρούμε στην επόμενη δραστηριότητα η οποία είναι ομαδοσυνεργατική δηλαδή χωρίζονται σε τρεις ομάδες , η κάθε ομάδα σκέφτεται ένα έξυπνο δώρο φθινό αλλά με αίσθημα, που θα κάνει στις άλλες δύο και στο τέλος οι ομάδες ψηφίζουν το καλύτερο δώρο.
2. **(ΚΠΑ)** Εκμεταλλευόμαστε την ευκαιρία να κάνουμε την άσκηση κατανόησης προφορικού λόγου στη σελίδα 153 του βιβλίου η οποία έχει λεξιλόγιο σχετικό με το θέμα του κειμένου που κάναμε πριν και μας δίνει την ευκαιρία να εισάγουμε και νέο σχετικό λεξιλόγιο στους μαθητές μας. Η άσκηση είναι συνδυασμός (ΚΠΑ) και (ΠΠΑ) γιατί είναι άσκηση πολλαπλής επιλογής που δίνει στους μαθητές δυνατότητα να έχουν ενεργητική συμμετοχή και να μην είναι παθητικοί ακροατές (επιλέγοντας τη σωστή απάντηση) αλλά και να αναπτύξουν κριτική επίγνωση της γλώσσας. Πριν ξεκινήσει η ακρόαση του CD ο δάσκαλος προσανατολίζει τους μαθητές τόσο ως προς το θέμα όσο και ως προς τη δραστηριότητα που θα κάνουν. Θα πρέπει μέσα στην τάξη κατά τη διάρκεια της ακρόασης των προφορικών προτάσεων και ΟΧΙ στο τέλος τους να υπάρχει η δυνατότητα να δείχνουν οι μαθητές ότι κατάλαβαν την πληροφορία που άκουσαν. Είναι επίσης σημαντικό να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν επανάληψη της πληροφορίας. Οι μαθητές μιας ξένης γλώσσας χρειάζονται περισσότερο χρόνο από τους φυσικούς ομιλητές για να κωδικοποιήσουν και να ερμηνεύσουν το λόγο που προσλαμβάνουν. Ένα παραπάνω και το άτομο με απώλεια όρασης το οποίο έχει αναπτύξει μεν λόγω της αναπηρίας του καλύτερα τη δεξιότητα στην κατανόηση του προφορικού λόγου, όμως όταν αυτή πρόκειται να συνδυαστεί

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>με γραφή , όπως στην προκείμενη περίπτωση (σημειώσεις, πολλαπλή επιλογή κλπ), τότε χρειάζεται να δώσουμε περισσότερο χρόνο σχεδόν τον διπλάσιο από ένα βλέποντα. Μετά την ολοκλήρωση της άσκησης από τους μαθητές, τους βάζουμε να ακούσουν το Cd για μια τελευταία φορά για να τσεκάρουν τις απαντήσεις τους.</p> <p>Την άσκηση τη μεταγράψαμε ώστε να είναι προσπελάσιμη από άτομα με τύφλωση ως εξής: «Ακούστε το αλφαβητάρι με προτάσεις για αγορά δώρων σε ένα φίλο-συγγενή σας. Καθώς ακούτε τις προτάσεις, επιλέξτε το σωστό δώρο». Αλλάξαμε την αρίθμηση βάζοντας 1,2,3,4κλπ όπου είχε Α, Β, Γ, κλπ και αφήσαμε τα α,β,γ, για τις επιλογές. Οι τυφλοί μαθητές δεν έχουν τη δυνατότητα να τσεκάρουν (✓) στο Braille οπότε κωδικοποιώντας τα δεδομένα της άσκησης δίνουν τη λύση με τον συνδυασμό που θεωρούν τον σωστό. Κατά τον ίδιο τρόπο έχουν μεταγραφεί και οι λύσεις των ασκήσεων στο παράρτημα του βιβλίου τους.</p> <p>Παράδειγμα μεταγραφής Προτάσεις</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. α. ανεμιστήρας , β. αναπτήρας , γ. ανθοδοχείο (παράδειγμα) 2. α. βιβλιοστάτης, β. βάρκα, γ. βαράκια <p>Παράδειγμα λύσης 1-β Στο τέλος μπορούμε να τους ζητήσουμε να τσεκάρουν τις σωστές απαντήσεις τους από το παράρτημα.</p>
<p>Στάδιο 3^ο Κατανόηση γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού λόγου και κατανόηση προφορικού λόγου</p> <p>3η διδακτική ώρα (45 λεπτά)</p>	<p>ΚΓΛ : Στάδιο προ- ανάγνωσης: 1. Πριν ακόμη πούμε στους μαθητές μας να διαβάσουν το κείμενο με τίτλο «διαφημίσεις» μπορούμε να κάνουμε χρήση ενός συνδυασμού της στρατηγικής της ενεργοποίησης προϋπάρχουσας γνώσης και του καταιγισμού ιδεών. Προσέχουμε να δίνουμε το λόγο στους μαθητές λαμβάνοντας υπόψη μας τις συμβάσεις που αναφέραμε προηγουμένως στο πρώτο στάδιο για τη διεξαγωγή συζήτησης ανάμεσα σε τυφλούς μαθητές. Ανοίγουμε λοιπόν συζήτηση για τα είδη των διαφημίσεων, ποιες διαφημίσεις συνήθως «αγγίζουν» ή «μιλάνε» στους καταναλωτές. Έχοντας υπόψη μας ότι ένα μεγάλο μέρος των διαφημίσεων είναι έντυπες, με ζωηρές εικόνες, παρουσιάζονται σε αφίσες ή ηλεκτρονικούς πίνακες σε δημόσιους χώρους ζητάμε από τους τυφλούς μαθητές μας να μας πουν χωρίς «ταμπού» ποια είδη διαφημίσεων είναι προσπελάσιμα από τυφλά άτομα και μπορούν να τους περάσουν τα μηνύματά τους χωρίς όμως να παραλείψουμε να αναφέρουμε όλα τα είδη. Ένα τυφλό άτομο πρέπει να έχει πληροφόρηση για τα πάντα έστω και αν ξέρει ότι σε κάποια από αυτά δεν μπορεί να έχει πρόσβαση λόγω της αναπηρίας του. Τους ζητάμε επίσης να θυμηθούν διαφημίσεις που τους έχουν κάνει εντύπωση.</p> <p>➤ Στάδιο ανάγνωσης : Ζητάμε από τους μαθητές μας να διαβάσουν τα κείμενα - διαφημίσεις (γρήγορη ανάγνωση) ώστε να εντοπίσουν τη γενική ιδέα των κειμένων σε σχέση με το θέμα, το περιεχόμενο της διαφήμισης κλπ. Συζητάμε μαζί τους μετά την πρώτη ανάγνωση για το είδος του κειμένου (ενημερωτικά κείμενα), για το είδος λόγου (λογοπαίγνια, τη γλώσσα που</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

χρησιμοποιεί η διαφήμιση), τις τεχνικές που χρησιμοποιεί η διαφήμιση για να τραβήξει το κοινό (γρήγορες, έξυπνες ερωτήσεις, προστακτική, ελλειπτικές προτάσεις, ποιήματα, συνθήματα κλπ). Στη συνέχεια τους ζητάμε να διαβάσουν τις δραστηριότητες 1, 2, 3, 4 που ακολουθούν. Εδώ η κατανόηση γραπτού λόγου συνδέεται με την παραγωγή προφορικού λόγου και προετοιμάζουμε τους μαθητές για τις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν μετά την δεύτερη ανάγνωση ώστε να εστιάσουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένα σημεία και να εντοπίσουν εκείνες τις πληροφορίες που θα τους χρειαστούν για τις δραστηριότητες που θα κάνουν. **Τέλος τους ζητάμε να διαβάσουν μία δεύτερη φορά** το κείμενο και να εντοπίσουν τις άγνωστες λέξεις (όσες δεν έχουν ήδη αναφερθεί ή δεν θυμούνται). Ζητάμε να γράψουν στα φύλλα Braille τις άγνωστες λέξεις.

➤ Δραστηριότητες μετά την ανάγνωση:

A. (ΠΠΛ) Μετά τη δεύτερη ανάγνωση προχωρούμε στην πρώτη δραστηριότητα «συζητήστε τις παραπάνω διαφημίσεις» Εδώ μπορούμε να τους ζητήσουμε να μας πουν ή να μαντέψουν το είδος του καταστήματος ή της επιχείρησης που έχει κάνει την συγκεκριμένη διαφήμιση. Στη συνέχεια του ζητάμε να κάνουν τις υπόλοιπες 3 δραστηριότητες «Εξηγήστε τα λογοπαίγνια» «Πείτε ποια διαφήμιση σας αρέσει πιο πολύ και ποια σας πείθει να ψωνίσετε από το κατάστημα που διαφημίζει» και «πείτε τα είδη που έχει κάθε κατάστημα από τα παραπάνω» Αυτές οι δραστηριότητες είναι δραστηριότητες λεπτομερούς κατανόησης του κειμένου όπου εξασκούν το λεξιλόγιο, μαντεύουν ή εξηγούν τα λογοπαίγνια και δίνουν αντίστοιχα παραδείγματα.

B. (ΠΠΛ) Εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας (παιχνίδι ρόλων, δραματοποίηση) Κάνουμε τις δύο τελευταίες δραστηριότητες του βιβλίου με κάποιες μικρές παραλλαγές.

Παραδείγματα:

α. *«Έχετε δει στην τηλεόραση μία διαφήμιση για ένα ινστιτούτο αδυνατίσματος. Στη διαφήμιση ωραίες λεπτές κοπέλες λένε πώς σε αυτό το Ινστιτούτο αδυνατίζετε γρήγορα φτηνά και εύκολα! Θέλετε οπωσδήποτε να πάτε. Παίρνετε τηλέφωνο και ζητάτε πληροφορίες»* Χωρίζουμε σε ομάδες των δύο ατόμων τους μαθητές μας, όπου ο ένας κάνει τον υπάλληλο του Ινστιτούτου που δίνει πληροφορίες και ο άλλος τον ενδιαφερόμενο.

β. *« Η γυναίκα / ο άντρας σας θέλει να χάσει κιλά. Έχει δει στην τηλεόραση μια διαφήμιση για ένα ινστιτούτο αδυνατίσματος για γρήγορο φτηνό και εύκολο αδυνάτισμα. Εσείς του/της λέτε ότι τέτοιο πράγμα δεν υπάρχει. Το αδυνάτισμα χρειάζεται χρόνο, χρήμα και μεγάλη υπομονή. Αυτός/αυτή επιμένει. Εσείς προσπαθείτε να του/της αλλάξετε γνώμη για να μην «πετάξει» τα λεφτά του/της».* Σ' αυτή την δραστηριότητα μπορούμε να κάνουμε χρήση πηγών. Να τους βάλουμε να ακούσουν πριν την δραστηριότητα μία διαφήμιση που βρήκαμε στο διαδίκτυο ή στο ραδιόφωνο ή ηχογραφήσαμε από την τηλεόραση για να έχουν κάποια στοιχεία. Εναλλακτικά, για να τους ενεργοποιήσουμε για την τέλεση της δραστηριότητας μπορούμε να τους δώσουμε μία γραπτή διαφήμιση που την έχουμε μεταγράψει σε Braille ως σημείο εκκίνησης. Εννοείται ότι ο διάλογος θα γίνει αφού χωρίσουμε τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

	<p>μαθητές σε ομάδες δύο ατόμων.</p> <p>Γ. Ενσωμάτωση δεξιοτήτων (ΚΓΛ) και (ΠΓΛ).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Κάνουμε την άσκηση Γ στη σελίδα 151 του βιβλίου η οποία έχει λεξιλόγιο σχετικό με το θέμα των κειμένων με τα δώρα και των κειμένων της διαφήμισης. Είναι μία δραστηριότητα λεπτομερούς κατανόησης των δύο κειμένων και εισαγωγής καινούργιων αντίστοιχων εκφράσεων. Την άσκηση Γ τη μεταγράψαμε με το σκεπτικό που αναλύσαμε σε ανάλογες ασκήσεις των προηγούμενων σταδίων ώστε να είναι προσπελάσιμη από άτομα με τύφλωση ως εξής: « Επιλέξτε τη σωστή ερμηνεία» απλά αριθμούμε τις επιλογές με α,β,γ Παράδειγμα μεταγραφής άσκησης Γ <p>1. Πέφτω στην αγκαλιά σου α. ρίχνομαι στην αγκαλιά σου (παράδειγμα) β. ανοίγει την αγκαλιά του γ. έχει μεγάλη αγκαλιά Παράδειγμα λύσης 1-α</p> <p>Κατά τον ίδιο τρόπο έχουν μεταγραφεί και οι λύσεις των ασκήσεων στο παράρτημα του βιβλίου τους ώστε να μπορούν να ελέγχουν μόνοι τους τις σωστές απαντήσεις και να αξιολογούν τον εαυτό τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Κάνουμε την άσκηση Δ του βιβλίου στη σελίδα 152. Είναι μία άσκηση για εξάσκηση στο λεξιλόγιο κάνοντας χρήση της στρατηγικής παραγωγής νέων λέξεων όπου ο μαθητής συνδυάζοντας λέξεις κάνει νέες παράγωγες ή σύνθετες και τις χρησιμοποιεί μέσα σε καινούργιες δικές του προτάσεις. Η άσκηση Δ έχει μείνει ως έχει : «Βάλτε μπροστά από τις παρακάτω λέξεις τη λέξη «υπέρ» Γράψτε στο κενό τι σημαίνει η καινούργια λέξη και με αυτή γράψτε μια πρόταση, όπως στο παράδειγμα.» <p>Στο τέλος μπορούμε να τους ζητήσουμε να τσεκάρουν τις σωστές απαντήσεις τους από το παράρτημα.</p> <p>Δ. (ΠΓΛ) Κάνουμε την άσκηση Ε στη σελίδα 153 του βιβλίου. «Χωριστείτε σε ομάδες και γράψτε μια διαφήμιση για «οδοντόκρεμα» Η καλύτερη βραβεύεται». Η άσκηση αν δεν υπάρχει χρόνος μπορεί να ζητηθεί να γίνει στο σπίτι.</p> <p>Τους καθοδηγούμε ώστε να συλλέξουν πληροφορίες για την οδοντόκρεμα. (από το διαδίκτυο ή την τηλεόραση αν πρόκειται να γίνει στο σπίτι) ή να ενεργοποιήσουν τις γνώσεις τους από γνωστές τους διαφημίσεις συζητώντας μεταξύ τους. Με βάση τις πληροφορίες και εφαρμόζοντας τη στρατηγική του σχεδιασμού της δομής του συγκεκριμένου είδους κειμένου (διαφήμιση) θα δημιουργήσουν τα κείμενά τους. Οι τυφλοί μαθητές δυστυχώς δεν μπορούν να συνοδέψουν τη διαφήμιση με σχετικές εικόνες, οπότε έμφαση δίνεται στο λεκτικό κομμάτι. Στο τέλος γίνεται διαγωνισμός για να αναδειχτεί η καλύτερη διαφήμιση. Η επιβράβευση είναι μία μορφή αξιολόγησης των μαθητών από την ίδια την ομάδα για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.</p>
<p>Στάδιο 4^ο</p> <p>ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</p>	<p>Α. Ενσωμάτωση δεξιοτήτων ΚΓΛ και ΠΠΛ. Κάνουμε τη δραστηριότητα στη σελίδα 146 «Διαφημίσεων ...συνέχεια». Χωρίζουμε τους μαθητές μας σε ομάδες των δύο ατόμων. Οι μαθητές διαβάζουν τις διαφημίσεις και προσπαθούν να μαντέψουν ποιο προϊόν διαφημίζει η</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Κατανόηση γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού λόγου

4η διδακτική ώρα (45 λεπτά)

καθεμιά. Είναι παιχνίδι με μαντέματα. Στη συνέχεια ανακοινώνουν τις αποφάσεις τους στις υπόλοιπες ομάδες. Αν υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, μπορούν να τσεκάρουν τις σωστές απαντήσεις στις λύσεις του παραρτήματος. Η ομάδα που έχει τις περισσότερες σωστές απαντήσεις κερδίζει.

Στη συνέχεια κάνουμε τη δραστηριότητα ΠΠΛ στο τέλος των διαφημίσεων, σελίδα 148. « *Τώρα χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα φτιάχνει μια διαφήμιση όπως οι παραπάνω, και οι υπόλοιποι στην τάξη προσπαθούν να μαντέψουν ποιο προϊόν διαφημίζεται. Στο τέλος «βγάλτε» την καλύτερη διαφήμιση.*» (στρατηγική επιβράβευσης). Η άσκηση γίνεται από τις ίδιες ομάδες που είχαμε πριν. Η επιβράβευση είναι μια μορφή αξιολόγησης από την ίδια την ομάδα.

Β. Ενσωμάτωση δεξιοτήτων ΚΓΛ και ΠΓΛ. Κάνουμε την άσκηση κατανόησης γραπτού λόγου στη σελίδα 156 του βιβλίου. Είναι δραστηριότητα λεπτομερούς κατανόησης του περιεχομένου που στόχο έχει την παρότρυνση των μαθητών να διαβάσουν προσεκτικά το κείμενο προκειμένου να εντοπίσουν συγκεκριμένες πληροφορίες και να εμβαθύνουν στην κατανόηση και την κριτική σκέψη με αντιστοίχιση απαντήσεων στις ερωτήσεις που δίνονται. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν τις στρατηγικές της ενεργοποίησης προϋπάρχουσας γνώσης τους, της λεπτομερούς ανάγνωσης, και της αξιοποίησης των συμφραζομένων για την κατανόηση του νοήματος. Η άσκηση γίνεται προσπελάσιμη στα άτομα με απώλεια όρασης αν μεταγραφεί σύμφωνα τις οδηγίες μεταγραφής της άσκησης και προκειμένου οι τυφλοί μαθητές να μπορέσουν να «ελέγξουν» τη μεγάλη έκταση πληροφοριών τη μεταγράψαμε ως εξής: Ονομάσαμε Α τον πρώτο πίνακα όπου κρατήσαμε την αρίθμηση και πίνακα Β τον δεύτερο όπου δώσαμε διαφορετική αρίθμηση με α,β,γ,δ ώστε να κάνουν οι μαθητές μας την αντιστοίχιση.

Στο τέλος μπορούν να τσεκάρουν τις απαντήσεις τους από το παράτημα που έχει τις λύσεις των ασκήσεων (αξιολόγηση)

Γ. ΠΓΛ. Κάνουμε τις δραστηριότητες παραγωγής γραπτού λόγου στις σελίδες 158 και 159 του βιβλίου.

1. Η άσκηση α. «*Σε λίγο καιρό παντρεύεστε και ετοιμάζετε το σπίτι σας. Γράφετε ένα γράμμα σε μία φίλη σας και της περιγράφετε τι αγοράσατε για το σπίτι σας, τι δώρα σας έφεραν και τι θα πάρετε με τη λίστα γάμου(130 λέξεις)*» είναι μια άσκηση για την επέκταση όσων έμαθαν οι μαθητές. Η άσκηση μπορεί να δοθεί για το σπίτι.

2. Η άσκηση β. «*Είστε διαφημιστής και σας ανέθεσαν να ετοιμάσετε μια διαφήμιση για μια μάρκα αυτοκινήτων για την τηλεόραση. Ετοιμάζετε δύο προτάσεις και τις στέλνετε στον υπεύθυνο για να διαλέξει. Στις προτάσεις περιγράφετε: τα άτομα που θα εμφανίζονται, τι θα λένε, πώς θα είναι το σκηνικό και ό,τι άλλο νομίζετε (130 λέξεις)*» Με την συγκεκριμένη δραστηριότητα βοηθάμε τους μαθητές να αναπτύξουν στρατηγικές ανάλυσης εκφράσεων όπως το να δίνουν έμφαση στους θετικούς αξιολογικούς όρους, στις εκφράσεις με τις οποίες ωραιοποιούνται τα πλεονεκτήματα του αυτοκινήτου. Επίσης τους ενθαρρύνουμε να προσπαθήσουν να ανιχνεύσουν το κοινό στο οποίο θα απευθυνθούν (πχ. οικογένεια, νέοι, ανύπαντροι, κλπ), να αξιοποιήσουν την προϋπάρχουσα γνώση τους σε σχέση με τα αυτοκίνητα, να σχεδιάσουν τη δομή του κειμένου τους, να μάθουν να χρησιμοποιούν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	πηγές.
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Σε όλες τις φάσεις των δραστηριοτήτων που αναπτύξαμε παραπάνω , προτείνεται οι μαθητές μας να προβούν στη στρατηγική του αυτοελέγχου. Μέσω του αυτοελέγχου μαθαίνουν να επισημαίνουν και να διορθώνουν τα λάθη τους σε όλες τις γλωσσικές δεξιότητες. Επισημαίνοντας επίσης τη ρίζα του προβλήματος όπως την υπεργενίκευση ή τη μεταφορά από τη μητρική γλώσσα ανύπαρκτων δομών στην ξένη, οι μαθητές συνειδητοποιούν το είδος των αδυναμιών που έχουν και καταλαβαίνουν περισσότερο για τη γλώσσα που μαθαίνουν. ➤ Δίνουμε σημασία στην στρατηγική της αυτοαξιολόγησης ειδικά στις δραστηριότητες ανάπτυξης της δεξιότητας παραγωγής γραπτού λόγου. Στην παραγωγή γραπτού λόγου οι μαθητές πρέπει να μάθουν να αξιολογούν τις υπάρχουσες γνώσεις τους (γλωσσικές και εννοιολογικές) σχετικά με το θέμα ΠΡΙΝ από την έναρξη της δραστηριότητας αλλά και να αξιολογούν τμήματα της δουλειάς τους μετά το πέρας της διαδικασίας (δηλαδή να εξετάζουν το ύφος που χρησιμοποίησαν, την επάρκεια του περιεχομένου, την επάρκεια των επιχειρημάτων την καταλληλότητα του κειμένου σε σχέση με τον παραλήπτη, και την πρόοδο που σημειώνουν) ➤ Χρησιμοποιούμε αρκετά συχνά τη στρατηγική της επιβράβευσης από την ομάδα των μαθητών που είναι μια μορφή αξιολόγησης από τους ίδιους τους μαθητές.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Μέρος III. Μεταγραφή για εκτύπωση σε γραφή Braille των επιλεγμένων ενοτήτων πάνω στις οποίες σχεδιάστηκαν τα διδακτικά σενάρια

A) "ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Α' ΕΠΙΠΕΔΟ

2^η Ενότητα

Χρόνος – Ιδιωτική Ζωή – Σπίτι – Οικογένεια

Ωρα

1.

- A -Τι ώρα είναι, Θάλεια;
B -Είναι... α, το ρολόι μου σταμάτησε, δε δουλεύει.
A - Γιατί, χάλασε;
B -Όχι, τελείωσε η μπαταρία.
A -Πάρε το 141.

«Στον επόμενο τόνο η ώρα θα είναι δεκαέξι και δεκατρία και τριάντα δευτερόλεπτα.»

2.

- A -Παρακαλώ, έχετε ώρα;
B - Ναι. Είναι μιάμιση ακριβώς.
A -Ευχαριστώ πολύ.

3.

- A - Μου λέτε, σας παρακαλώ, τι ώρα είναι;
B -Εξι και είκοσι πέντε.
A -Σας ευχαριστώ πολύ.
B -Παρακαλώ, τίποτα.

4.

- A -Τι ώρα έχεις;
B -Δώδεκα και τέταρτο.
A -Ποπό, δώδεκα και τέταρτο! Πέρασε η ώρα!

5.

- A -Τι ώρα πας στη δουλειά σου;
B -Στις οκτώ πρέπει να είμαι εκεί.
A -Τι ώρα ξυπνάς;
B - Κατά τις εξήμισι.
A -Τρως πρωινό;
B -Μπα! Πίνω μόνο έναν καφέ.

6.

- A -Με περιμένεις πολλή ώρα;
B -Μμ, κανένα δεκάλεπτο.
A -Το ρολόι μου πάει πίσω. Γι' αυτό άργησα.
B -Το δικό μου πάει μπροστά, γι' αυτό ήρθα πιο νωρίς.

Ημερομηνία – μέρες , μήνες , εποχές

7.

- A -Τι μέρα έχουμε σήμερα;
B - Πέμπτη.

A- Πόσες του μηνός;
B -Έντεκα Σεπτεμβρίου.
A -Αύριο έρχεται η Μαρίνα.

8.

A - Πόσο έχει ο μήνας;
B -Τριάντα μία.
A -Πρωτομηνιά αύριο.
B -Άντε και καλό μήνα.

9. A — Πότε γεννήθηκες;
B — Πρώτη Οκτωβρίου του '65.
A —Και είσαι... πόσων χρονών;
B —Τριάντα έξι

10.

A — Πότε γιορτάζεις;
B —Στις 17 Ιουλίου.
A —Τα γενέθλια σου πότε είναι;
B —Στις 23 Ιουλίου.

Καιρός

11.

A —Τι καιρό θα κάνει αύριο;
B — Καλό καιρό.
A —Μεθαύριο;
B —Θα βρέξει.

12.

A — Πάμε μια βόλτα;
B —Δε βλέπεις έξω; Χιονίζει, φουσά. Έχει πολύ κρύο.
A —Εντάξει! Εντάξει! Μένουμε μέσα.

Ιδιωτική ζωή — σπίτι
(διαμέρισμα)

13.

A —Πού μένεις, Χρίστο;
B —Σ' ένα μικρό διαμέρισμα κοντά στη δουλειά μου.
A —Πολύ μικρό;
B —Έχει ένα δωμάτιο, σαλοκουζίνα, μπάνιο, μια μικρή αποθήκη κι ένα μικρό χολ. Σαράντα τετραγωνικά μέτρα. Είναι μικρό, αλλά βολικό.
A -Έχει κεντρική θέρμανση;
B -Ναι, καλοριφέρ.

Διεύθυνση κατοικίας

14.

A -Πείτε μου, παρακαλώ, τη διεύθυνση σας.
B -Αιγαίου 22, Καλαμαριά. Ταχυδρομικός κώδικας 55132, Θεσσαλονίκη.
A - Είναι διαμέρισμα;
B - Μάλιστα. 4ος όροφος, διαμέρισμα 5.

σημεία του ορίζοντα

Βορράς (βόρεια)

Δύση
(δυτικά)

Ανατολή (ανατολικά)

Νότος (νότια)

15.
Α -Πού μένεις;
Β -Στη Θεσσαλονίκη.
Α -Σε ποια περιοχή;
Β -Χαριλάου. Στα ανατολικά της πόλης.

Κατευθύνσεις

16.
Α -Σε περιμένω το βράδυ στο σπίτι μου, Εύη. Εντάξει;
Β -Δεν ξέρω πού ακριβώς είναι.
Α -Λοιπόν, παίρνεις το λεωφορείο 6, Καλαμαριά. Κατεβαίνεις στάση διώροφα». Περνάς απέναντι και προχωρείς ευθεία προς τα πάνω. Στρίβεις στο δεύτερο δρόμο αριστερά, στην οδό Χρυσουλίδου. Στην πρώτη διασταύρωση, Χρυσουλίδου με Αμισού, είναι η πολυκατοικία μου. Στα δεξιά, στη γωνία. Το διαμέρισμά μου είναι στον τέταρτο όροφο. Εντάξει;
Β -Ναι, μια στιγμή να σημειώσω. Στάση διώροφα, περνά απέναντι, ευθεία προς τα πάνω, στρίβω δεύτερο δρόμο αριστερά, Χρυσουλίδου, διασταύρωση Χρυσουλίδου με Αμισού, στα δεξιά, στη γωνία, τέταρτος όροφος.
Α - Κατά τις επτά σε βολεύει;
Β -Ναι, εντάξει είναι.

οικογένεια — μέλη, συγγενείς (παππούς - γιαγιά / πατέρας - μητέρα / γιος - κόρη)

(μια φωτογραφία στο τζάκι)

17.
Α -Οικογενειακή γιορτή!
Β - Ναι. Όλοι οι συγγενείς είναι εδώ. Ο παππούς μου, η γιαγιά μου, ο πατέρας μου, η μητέρα μου, τα αδέρφια μου. Α -Είστε μεγάλη οικογένεια;
Β -Όχι πολύ μεγάλη. Πηγαίνουμε όμως όλοι στο σπίτι του παππού κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα.
Α - Μπράβο! Πολύ καλά κάνετε!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Α
α. Με οδηγό τις παρακάτω λέξεις απαντήστε στις ερωτήσεις σύμφωνα με την ώρα που σας δίνεται σε ψηφιακή μορφή.

Λέξεις
Πρωί – μεσημέρι – απόγευμα – βράδυ – νύχτα – μεσάνυχτα – ξημερώματα
π.μ.= πριν από το μεσημέρι (το πρωί)
μ.μ. = μετά το μεσημέρι

Ερωτήσεις

- Τι ώρα ξυπνάς το πρωί; 6: 30
- Τι ώρα κοιμάσαι το βράδυ; 24:00
- Τι ώρα τρως το μεσημέρι; 13:15
- Τι ώρα έρχεσαι από τη δουλειά; 15:45
- Τι ώρα έχεις ραντεβού με το φίλο σου; 18:40
- Τι ώρα θα 'ρθει η Μαρία; 12:00

- Τι ώρα έρχεσαι από το κλαμπ; 15:30

β. Με οδηγό τις ερωταπαντήσεις της προηγούμενης άσκησης, κάντε ένα διάλογο με τον διπλανό σας/τη διπλανή σας.

γ. Πείτε τι κάνετε συνήθως:

1. το πρωί
2. το μεσημέρι
3. το απόγευμα
4. το βράδυ
5. τα μεσάνυχτα

Β.

α. Είστε στο δρόμο και ρωτάτε τον φίλο σας την ώρα.

β. Είστε στο δρόμο και ρωτάτε έναν περαστικό την ώρα.

γ. Ρωτήστε την ώρα με 4 διαφορετικούς τρόπους. Δώστε και τις απαντήσεις.

Γ.

Τι ώρα είναι; Πείτε και γράψτε. Προσοχή: μιάμιση, αλλά εξίμισι.

10:20

1:00

1:30

2:30

8:15

9:45

11:30

Δ. Με οδηγό τις μέρες της εβδομάδας, τους μήνες και τις εποχές που σας δίνονται παρακάτω κάντε διαλόγους με το διπλανό σας ρωτώντας για α. τη μέρα, β. το μήνα, γ. την ημερομηνία, και δ. ποια εποχή του/της αρέσει».

Μέρες: η Δευτέρα, η Τρίτη, η Τετάρτη, η Πέμπτη, η Παρασκευή, το Σάββατο, η Κυριακή

Μήνες : ο Ιανουάριος, ο Φεβρουάριος, ο Μάρτιος, ο Απρίλιος, ο Μάιος, ο Ιούνιος, ο Ιούλιος, ο Αύγουστος, ο Σεπτέμβριος, ο Οκτώβριος, ο Νοέμβριος, ο Δεκέμβριος

Εποχές : η άνοιξη, το καλοκαίρι, το φθινόπωρο, ο χειμώνας

Ε. Ρωτήστε τον διπλανό σας για:

α. την ηλικία του

β. την ημερομηνία γέννησής του

γ. τον μήνα και τη μέρα που γιορτάζει

ΣΤ. Απαντήστε με εποχές και μήνες.

1. Πότε κάνει κρύο;

2. Πότε κάνει ζέστη;

3. Πότε κάνει (έχει) καλό καιρό;

4. Πότε φυσά (έχει αέρα);

5. Πότε βρέχει;

6. Πότε χιονίζει;

Η.

α. Θέλετε να χτίσετε σπίτι. Πάτε στο γραφείο ενός αρχιτέκτονα. Του λέτε τι θέλετε, π.χ. πόσους ορόφους, πόσα δωμάτια, πόσα μπάνια κτλ. Αυτός σας κάνει διάφορες προτάσεις. Τον ακούτε και λέτε τη γνώμη σας. Παίζετε το διάλογο. Ένας είναι ο αρχιτέκτονας και οι άλλοι οι πελάτες.

β. Περιγράψτε στον διπλανό σας/στη διπλανή σας το σπίτι που μένετε τώρα. Ο διπλανός/Η διπλανή σας σας περιγράφει και αυτός/ή το σπίτι του.

Θ. Είστε σ' ένα μεσιτικό γραφείο, γιατί ψάχνετε να νοικιάσετε σπίτι. Μαζί σας περιμένει και ένα άλλο ζευγάρι. Συζητάτε μαζί τους για τα σπίτια. Κάντε τον διάλογο, χρησιμοποιώντας και τις λέξεις ή φράσεις:
μεγάλο/μικρό, καινούριο /παλιό, φωτεινό /σκοτεινό, ευρύχωρο /στενόχωρο, ακριβό/φτηνό, ήσυχο/πολλή φασαρία, κοντά σε/μακριά από, με/χωρίς ασανσέρ

Ι. Πείτε πού βρίσκονται τα διάφορα μέρη σε σχέση με την πόλη της Θεσσαλονίκης, όπως στο παράδειγμα:

1. (παράδειγμα) Ο Χορτιάτης βρίσκεται βόρεια της Θεσσαλονίκης
2. Σίνδος (δυτικά)
3. Θέρμη (ανατολικά)
4. Αγία Τριάδα (νότια)

ΙΑ. Κάντε μικρούς διαλόγους με τον διπλανό/τη διπλανή σας.

- α. Ένας κύριος σας ρωτάει ευγενικά πού είναι η οδός Βυζαντίου.
- β. Μια κυρία σας ρωτάει πού υπάρχει βιβλιοπωλείο εκεί κοντά.
- γ. Μια κοπέλα με το αυτοκίνητό της σας ρωτάει πού είναι το φαρμακείο.
- δ. Ο φίλος σας σας ρωτάει τι καιρό θα κάνει αύριο.

ΙΒ. Ένας από σας ρωτάει κι ένας άλλος απαντάει:

- α. πού είναι το γυμναστήριο «Υγεία και ομορφιά»
- β. πού είναι το φωτοτυπείο
- γ. πού είναι το καθαριστήριο «Η Γωνία»
- δ. τι καιρό θα κάνει το Σαββατοκύριακο

ΙΕ. Ρωτήστε τον διπλανό/διπλανή σας για την οικογένειά του/της. Να κάνει κι αυτός/ή το ίδιο μ' εσάς.

ΙΣΤ. Στη δουλειά σας σας δίνουν ένα έντυπο να το συμπληρώσετε με τα στοιχεία σας. Συμπληρώστε αυτό το έντυπο.

Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα Πατέρα:

Όνομα Μητέρας:

Ημερομηνία Γέννησης:

Διεύθυνση Κατοικίας:

Επάγγελμα:

Αριθμός Τηλεφώνου:

Κατανόηση προφορικού λόγου

Ακούστε δύο φορές το καθημερινό πρόγραμμα της Αλίκης και κρατήστε σύντομες σημειώσεις κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δεκαέξι (16) χωρίς το παράδειγμα».

Το καθημερινό πρόγραμμα της Αλίκης

5. Το πρωί
α. Ξυπνάει στις έξι η ώρα (παράδειγμα)
β. ....
γ. ....
δ. ....
ε. ....
στ. ....
ζ. ....

6. Το μεσημέρι
α. ....
β. ....
γ. ....

7. Το απόγευμα
α. ....
β. ....
γ. ....
δ. ....

8. Το βράδυ
α. ....
β. ....
γ. ....

Κατανόηση γραπτού λόγου

Διαβάστε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο. Σημειώστε το όνομα του Αλέξη, του Νότη ή του Νίκου δίπλα στις λέξεις που σας δίνονται παρακάτω όπου θεωρείτε ότι ταιριάζουν.

Λέξεις :

1. Πόλη (παράδειγμα) – Αλέξης, Αγγελος
2. χωριό
3. μικρή οικογένεια
4. μεγάλη οικογένεια
5. γονείς
6. αδέρφια
7. ανίψια
8. μονοκατοικία
9. διαμέρισμα

Παραγωγή γραπτού λόγου

α. Είστε στο καινούριο σας σπίτι, σε μια άλλη πόλη, για μια νέα δουλειά. Γράφετε στο φίλο σας τα νέα σας και το νέο καθημερινό σας πρόγραμμα. Γράφετε λίγα λόγια για το σπίτι που μένετε (80 λέξεις). Αρχίστε έτσι:

Γιάννη γεια σου,

β. Είστε παντρεμένος με παιδιά και ζείτε σε μια μικρή πόλη. Εκεί εργάζεστε σε μια εταιρεία. Τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας είναι σε μια μεγάλη πόλη. Ο προϊστάμενος σας από τα κεντρικά γραφεία σας ζητάει να πάτε να δουλέψετε εκεί. Του γράφετε ένα γράμμα όπου αρνείστε ευγενικά αυτή την πρόταση και λέτε τους λόγους, όπως π.χ. ότι έχετε οικογένεια, δικό σας σπίτι, ότι σας αρέσει η ζωή στη μικρή πόλη και ό,τι άλλο νομίζετε (80 λέξεις). Αρχίστε έτσι:

Κύριε προϊστάμενε,

Β) “ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Β’ ΕΠΙΠΕΔΟ”

7η Ενότητα

Καταναλωτικά Αγαθά

Αγοράζετε προϊόντα (Αγαθά) κάθε μέρα; Ξοδεύετε πολλά χρήματα για κάθε είδους αγορά; Αν ναι, τότε είστε καταναλωτές!

Γνωρίζετε τα δικαιώματα του καταναλωτή; Αν όχι, μάθετε ότι υπάρχουν, σύμφωνα με το νόμο 251/96 «Περί δικαιωμάτων των καταναλωτών». Υπάρχει επίσης και το Ινστιτούτο Καταναλωτών (ΙΝΚΑ) που σκοπό έχει την προστασία των καταναλωτών. Επίσης το ΙΝΚΑ συμβουλεύει τους καταναλωτές και τους μαθαίνει τα «μυστικά» των σωστών αγορών.

Το ΙΝΚΑ, λοιπόν, προτείνει:

- Μη σας παρασύρουν τα διαφημιστικά μηνύματα. Η εικόνα ενός προϊόντος είναι ωραιοποιημένη στην τηλεόραση και διαφέρει από την πραγματικότητα.
- Πριν αγοράσετε κάτι, πηγαίνετε στα καταστήματα και κάνετε μια «έρευνα» αγοράς. Προσέξτε τις τιμές, την ποιότητα, κάνετε συγκρίσεις.
- Πάντα να κάνετε έναν κατάλογο με τα προϊόντα που θέλετε να ψωνίσετε. Τα προϊόντα, όπως τα βλέπετε στις βιτρίνες ή στα ράφια των καταστημάτων, σας οδηγούν στην υπερκατανάλωση.
- Για προϊόντα διατροφής, διαβάζετε με προσοχή την ημερομηνία παρασκευής και λήξης τους.
- Για συσκευασμένα προϊόντα, διαβάζετε με προσοχή τις ετικέτες τους και τις οδηγίες χρήσης στα Ελληνικά.
- Αν πήρατε ένα ελαττωματικό προϊόν, να το πάτε αμέσως πίσω. Μη φοβάστε, μη διστάζετε. Ο νόμος είναι με το μέρος σας.
- Να παίρνετε πάντα αποδείξεις.

Δραστηριότητες:

1. Πείτε έναν τίτλο για καθεμιά από τις παραπάνω συμβουλές.
2. Να αναφέρετε ένα προϊόν που το είδατε «ωραιοποιημένο» στην τηλεόραση, το αγοράσατε, αλλά... τελικά σας απογοήτευσε.
3. Πείτε ο καθένας μια συμβουλή για σωστές αγορές.

Πού πας με άδεια χέρια;

Οι μήνες με τις πιο πολλές ονομαστικές γιορτές είναι ο Νοέμβριος και ο Δεκέμβριος. Όμως και οι άλλοι μήνες έχουν τις γιορτές τους, εκτός, βέβαια, από γενέθλια και πάρτι.

Όταν, λοιπόν, μας καλούν σε μια γιορτή, ποτέ δεν πάμε με άδεια χέρια. Ένα δώρο, ακόμη και το πιο μικρό ή φτηνό, έχει μια ζεστασιά και μια σκέψη παραπάνω. Άρα, δεν πρέπει να ψωνίζουμε δώρο «της τελευταίας στιγμής». Γιατί αυτό φαίνεται, κάνει «μπαμ». Διαλέγουμε δώρο ή... δωράκι με αγάπη, με σκέψη και ενδιαφέρον. Το κάνουμε να είναι δώρο- έκπληξη, δώρο χαράς

Λοιπόν, αν «πιάνουν τα χέρια σας», φτιάξτε κάτι για κείνον ή για κείνη. Με ξύλο ή με γυαλί ή με ειδικό χαρτί. Ακόμη, μια σπιτική μαρμελάδα σ' ένα όμορφο βάζο, ή ένα παραδοσιακό ποτό (λικέρ) της μαμάς ή της γιαγιάς είναι όμορφα δώρα-έκπληξη.

Δραστηριότητες

1. Πείτε ο καθένας τι δώρο μπορείτε να φτιάξετε με τα «χρυσά σας χέρια».
2. Πείτε ο καθένας μια πρόταση δώρου που δείχνει αγάπη, ζεστασιά, ενδιαφέρον.
3. Πείτε τι δώρα χαρίζετε, συνήθως, στους αγαπημένους σας.
4. Χωριστείτε σε τρεις ή τέσσερις ομάδες. Η κάθε ομάδα σκέφτεται ένα «έξυπνο» δώρο, φτηνό, αλλά με αίσθημα, που θα κάνει σε κάποια από τις άλλες ομάδες. «Βγάλτε» το καλύτερο δώρο.

Διαφημίσεις – Διαφημίσεις – Διαφημίσεις

- Παντού! Στο δρόμο, σε τεράστιες αφίσες, στα λεωφορεία, στα γήπεδα, στον κινηματογράφο. Και πιο πολύ στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση.
- Διαφημίσεις. Ιστορίες λίγων δευτερόλεπτων, πρωτότυπες, με ωραία μουσική και ρυθμικά τραγουδάκια, με γνωστούς σταρ ή πρόσωπα της... διπλανής πόρτας. Διαφημίσεις έξυπνες. Που «παίζουν» με τα λόγια. Δηλαδή λογοπαίγνια.

Να μερικές:

1. Θέλετε να μάθετε νέα τους;
Η υπόθεση σηκώνει τηλέφωνο.
2. Δημιουργήσαμε για σας μια κουζίνα με... μεγάλη όρεξη.
  3. - Γιατί, ψωνίζεις από μας;
- Γιατί, λόγω τιμής, είμαι κερδισμένος.
- Όποιος γνωρίζει... κερδίζει
  4. Αυτό το χειμώνα, πάρτε τα μέτρα σας.
Κουρτίνες - Χαλιά - Υφάσματα επιπλώσεων
  5. Παντρεύεστε; Το κατάστημά μας σας έρχεται κουφέτο.
Λίστα γάμου σ' εμάς.
Ποικιλία, τιμές χαμηλές, ζεστή εξυπηρέτηση
  6. Εμείς φέραμε τα πάνω κάτω.
Τάπητες μηχανής - Χειροποίητα χαλιά - Μοκέτες- Ξύλινα πατώματα
  7. Επιστροφή στο σπίτι, μια σύνθεση για κάθε χώρο.
- Διασκέδασε με τη μουσική και τις ταινίες σου.
- Για φανατικούς του διαβάσματος.

- Χαλάρωσε με το δικό σου σπιλ.
- Έπιπλα για το σπίι - τραπεζάκι για βίντεο και στέρεο - βιβλιοθήκες- καναπέδες

Δραστηριότητες

1. Συζητήστε τις παραπάνω διαφημίσεις.
2. Εξηγήστε τα λογοπαίγνια.
3. Πείτε ποια διαφήμιση σας αρέσει πιο πολύ και ποια σας «πείθει» να ψωνίσετε από το κατάστημα που διαφημίζει.
4. Πείτε και τα είδη που έχει κάθε κατάστημα από τα παραπάνω.
5. α. Έχετε δει στην τηλεόραση μια διαφήμιση για ένα ινστιτούτο αδυνατίσματος. Στη διαφήμιση ωραίες, λεπτές κοπέλες λένε πως σε αυτό το Ινστιτούτο αδυνατίζετε γρήγορα, φτηνά και... εύκολα! Θέλετε οπωσδήποτε να πάτε.

β. Η γυναίκα/Ο άντρας σας θέλει να χάσει κιλά. Έχει δει στην τηλεόραση μια διαφήμιση για ένα ινστιτούτο αδυνατίσματος για γρήγορο, φτηνό και εύκολο αδυνάτισμα. Εσείς του/της λέτε ότι τέτοιο πράγμα δεν υπάρχει. Το αδυνάτισμα χρειάζεται χρόνο, χρήμα και μεγάλη υπομονή. Αυτός/Αυτή επιμένει. Εσείς προσπαθείτε να του/της αλλάξετε γνώμη για να μην «πετάξει» τα λεφτά του/της.

Διαφημίσεων... συνέχεια

Διαβάστε και τις παρακάτω διαφημίσεις και μαντέψτε ποιο προϊόν διαφημίζει η καθεμιά. (οι απαντήσεις βρίσκονται στο παράρτημα , στις λύσεις)

A. Κάντε ένα κοινό Σαββατοκύριακο αξέχαστο

Πετάξτε τη γραβάτα,

πετάξτε τα μη και τα πρέπει,

πετάξτε εκεί όπου τραβάει ο νους σας.

Ξεκινήστε για μια φορά χωρίς πρόγραμμα.

Αφήστε το ένστικτο σας να σας οδηγήσει.

Εκεί όπου δεν πάει κανείς,

εκεί που δε σας ξέρει κανείς,

εκεί που δε σας φτάνει κανείς.

Εκεί που θα ξαναβρείτε τον πραγματικό εαυτό σας,

γλώσσαν νωμᾶν

αυτόν που ξεχνάτε στην καθημερινή μάχη,
αυτόν που φυλακίσατε σε ένα κοστούμι
και κοντέψατε να στραγγαλίσετε με μια ακριβή γραβάτα
Κάντε αυτό το Σαββατοκύριακο την αρχή μιας άλλης ζωής.

Β. Ξεκινήστε την κάθε μέρα με περισσότερη ομορφιά. Δώστε στο οικογενειακό δείπνο περισσότερη αρμονία. Κάντε τους φίλους σας να νιώσουν πιο αγαπητοί. Ένα όμορφο στρωμένο τραπέζι κάνει το φαγητό πιο νόστιμο.

Γ. Ένα για όλα και όλα με ένα! Οι έξυπνες συσκευές Με μοτέρ 500 Watt

Δ. Επειδή και οι μικρότερες διαφορές στα χρώματα είναι πολύ σημαντικές.
Με το πιο σωστό σύστημα ελέγχου powertronic Ο κόσμος γίνεται πιο φωτεινός

Ε. Πέστε στην αγκαλιά της!
Αυτό που πραγματικά χρειάζεστε μετά από μια κουραστική μέρα. Χαλάρωση. Αυτό που χρειάζεστε γρήγορα πριν από την επόμενη έξοδο σας. Με διπλή εγγύηση και υπογραφή από τη Roca Ιταλίας

Στ. Ονειρεύεστε;
Εμείς κάνουμε τα όνειρά σας πραγματικότητα.
Σας προσφέρουμε μια καλή ποιότητα ζωής.
Για μια καλύτερη ζωή στο σπίτι.
Με χαμηλές τιμές, για κάθε χώρο, στίλ και διακόσμηση.
Ελάτε σ' εμάς.
Εμείς κάνουμε τα όνειρά σας πραγματικότητα

Ζ. Είστε το πρόσωπο της ημέρας.
Κρατήστε τη στιγμή ζωντανή

Δραστηριότητα

Τώρα χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα φτιάχνει μια διαφήμιση όπως οι παραπάνω, και οι υπόλοιποι στην τάξη προσπαθούν να μαντέψουν ποιο προϊόν διαφημίζεται. Στο τέλος «βγάλτε» την καλύτερη διαφήμιση

Ασκήσεις

Άσκηση Α. Διαλέξτε τη σωστή λέξη από τις παρακάτω ομάδες λέξεων και γράψτε τη στο κενό στο σωστό τύπο, όσες φορές δείχνει ο αριθμός στην παρένθεση, όπως στο παράδειγμα.

Α. καταναλώνω - ο καταναλωτής - η κατανάλωση - καταναλωτικός, -ή, -ό (1)

Β. παραλαβαίνω - η παραλαβή (1)

Γ. ο έμπορος - το εμπόριο - το εμπόρευμα - εμπορικός, -ή, -ό (3)

γλῶσσαν νωμᾶν

- Δ. παραγγέλω - η παραγγελία (1)
- Ε. αποστέλλω - η αποστολή (1)
- Στ. η αγορά - αγοράζω - ο αγοραστής (2)
- Ζ. τα ψώνια - ψωνίζω (2)

Το ηλεκτρονικό εμπόριο

Από έρευνες που έγιναν, προβλέπεται μεγάλη αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου(1) **(παράδειγμα)** στο άμεσο μέλλον. Σήμερα ο αριθμός των χρηστων- .....(2).....δεν είναι μεγάλος. Πολλοί είναι αυτοί που επι- σκέπτονται τις ιστοσελίδες των εταιριών, αλλά λίγοι είναι αυτοί που πραγματοποιούν...(3).....Οι λόγοι είναι ότι αυτοί που θέλουν .....(4).....κάτι προτιμούν να το δουν με τα ίδια τους τα μάτια. Επίσης ο χρόνος .....(5)..... μπορεί να είναι μικρός, αλλά ο χρόνος .....(6).....και.....(7)..... του προϊόντος μεγάλος. Βέβαια υπάρχει ακόμη δυσπιστία σε αυτό το είδος .....(8)....., και φόβος για τα προσωπικά στοιχεία που πρέπει να δίνουν.....(9)..... Έτσι προτιμούν να πηγαίνουν στα μεγάλα.....(10)..... κέντρα και να κάνουν τα .....(11)..... τους.

Άσκηση Β. « Ταιριάξτε την πρώτη στήλη με τη δεύτερη όπως στο παράδειγμα»

Στήλη Α

- 1.. δώρο (παράδειγμα)
2. τραπέζι
3. Η προστασία
4. προϊόν
5. ποιότητα
6. εγγύηση
7. διακόσμηση
8. τα ράφια
9. συσκευασία
10. ημερομηνία

Στήλη Β

- α. του καταναλωτή
- β. άριστη
- γ. του καταστήματος
- δ. έκπληξη (παράδειγμα)
- ε. εμπορεύματος
- στ. στρωμένο
- ζ. παρασκευής
- η. ελαττωματικό
- θ. βιτρίνας
- ι. ενός χρόνου
- κ. στοιχεία

γλῶσσαν νωμᾶν

Παράδειγμα λύσης

1-δ

Άσκηση Γ. « Επιλέξτε τη σωστή ερμηνεία»

2. Πέφτω στην αγκαλιά σου
- α. ρίχνομαι στην αγκαλιά σου (παράδειγμα)
  - β. ανοίγει την αγκαλιά του
  - γ. έχει μεγάλη αγκαλιά

Παράδειγμα λύσης 1-α

3. πιάνουν τα χέρια του
- α. τον πιάνω με τα χέρια μου
  - β. μουδιάζουν τα χέρια του
  - γ. μπορεί να φτιάξει πράγματα με τα χέρια του
4. Η υπόθεση σηκώνει συζήτηση
- α. είναι θέμα που χρειάζεται να το συζητήσουμε
  - β. σηκώνεται για να συζητήσει
  - γ. ξεσήκωσε τον κόσμο με τη συζήτηση
5. Λόγω τιμής!
- α. είναι μεγάλης αξίας
  - β. δίνω το λόγο της τιμής μου
  - γ. η τιμή δεν είναι λογική
6. Παίρνω τα μέτρα μου
- α. μετρώ το ύψος, το πλάτος και το μήκος
  - β. κάνω κάποιες ενέργειες για να αντιμετωπίσω ένα πρόβλημα ή μια δύσκολη κατάσταση
  - γ. μετρώ την απόσταση
6. Φέρνω τα πάνω κάτω
- α. αναποδογυρίζω
  - β. κατεβάζω
  - γ. κατεβαίνω
7. πάω με άδεια χέρια
- α. πάω χωρίς βοήθεια
  - β. μαλώνω με τα χέρια
  - γ. πάω χωρίς δώρο
8. τραβάει ο νους μου
- α. χάνω το μυαλό μου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

- β. σκέφτομαι και επιθυμώ
γ. προσέχω

Άσκηση Δ.

Βάλτε μπροστά από τις παρακάτω λέξεις τη λέξη «υπέρ» . Γρ'αψτε στο κενό τι σημαίνει η καινούργια λέξη και με αυτή γράψτε μια πρόταση, όπως στο παράδειγμα.

1. κατανάλωση – υπερκατανάλωση = κατανάλωση μεγαλύτερη από το κανονικό

Πρόταση(παράδειγμα) : Οι διαφημίσεις οδηγούν το κοινό σε υπερκατανάλωση αγαθών.

2. αγορά - ..... = ...
3. αριθμός – (επίθετο) ..... = ...
4. άνθρωπος - ..... = ...
5. αγαπώ - ..... = ...
6. έχω - ..... = ...
7. παραγωγή - ..... = ...
8. τίμηση - ..... = ...

Άσκηση Ε

Χωριστείτε σε ομάδες και γράψτε μια διαφήμιση για «οδοντόκρεμα». Η καλύτερη βραβεύεται.

Δραστηριότητα

Κατανόηση προφορικού λόγου

« Ακούστε το αλφαβητάρι με προτάσεις για αγορά δώρων σε ένα φίλο-συγγενή σας. Καθώς ακούτε τις προτάσεις, επιλέξτε το σωστό δώρο».

Προτάσεις

3. α. ανεμιστήρας , β. αναπτήρας , γ. ανθοδοχείο (παράδειγμα)
4. α. βιβλιοστάτης β. βάρκα γ. βαράκια
5. α. γραμματόσημα β. γραμματοκιβώτιο γ. γραβατοθήκη
6. α. δερμάτινα γάντια β. δερμάτινο πορτοφόλι γ. δερμάτινη ζώνη
7. α. εικόνα β. εργαλεία γ. έπιπλα
8. α. ζώνη β. ζάρια γ. ζωάκι
9. α. ηλεκτρική κουζίνα β. ημερολόγιο γ. ηλεκτρικό μαχαίρι
10. α. θήκη γενικής χρήσης β. θήκη για γυαλιά γ. θήκη για ομπρέλα
11. α. ιστορικός χάρτης β. ιστορία της τέχνης γ. ιστιοφόρο
12. α. καλάθι β. κλειδοθήκη γ . κεριά
13. α. λάμπα β. λουλούδια γ. λαμπάδα
14. α. μανικετόκουμπα β. μαντίλα γ. μαγειρικά σκεύη

15. α. νυχτικιά β. νεσεσέρ γ νυχοκόπτης
16. α. ξυριστική μηχανή β. ξύστρα για μολύβια γ. ξύλινο διακοσμητικό
17. α. οδοντόβουρτσα β. ομπρέλα γ. όπλο
18. α. πουκάμισο β. παπούτσια γ. παντόφλες ταξιδίου
19. α. ραδιοφωνάκι β. ρολόι γ. ρακέτες
20. α. σταχτοδοχείο β. σιλό γ. σεντόνια
21. α. τετράδιο β. τηλεόραση γ. τάβλι
22. α. ύφασμα β. υδρόγειος σφαίρα γ. υπνόσακος
23. α. φωτογραφική μηχανή β. φιλί γ. φακός
24. α. χαρτοπαίχτης β. χαρτοφύλακας γ. χάρακας
25. α. ψησταριά β. ψυγείο γ. ψαλίδι
26. α. ωρολόγιο β. ωροσκόπιο γ. ώριμα φρούτα

Παράδειγμα λύσης

1-β

Δραστηριότητα

Κατανόηση γραπτού λόγου

« Διαβάστε τις διαφημίσεις ενός καταστήματος επίπλων στον πίνακα Α. Ταιριάξτε κάθε διαφήμιση με τη σωστή ερώτηση που είναι στον πίνακα Β. Οι απαντήσεις που θα δώσετε είναι 7 χωρίς το παράδειγμα»

Πίνακας Α

1. Κρατάμε τις τιμές χαμηλά και έτσι έρχεται πολύς κόσμος. Ακόμη δίνουμε εγγύηση σε όλα τα προϊόντα μας για έναν ολόκληρο χρόνο. Επίσης, προσπαθούμε να κάνουμε την επίσκεψή σας ευχάριστη. Προσέχουμε τα παιδιά σας και έχουμε πολλά ταμεία ανοιχτά, όταν είναι απαραίτητο. (παράδειγμα)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

2. Ίσως παρατηρήσατε ότι οι ετικέτες των τιμών είναι γεμάτες πληροφορίες. Όπως τριγυρνάτε, θα πρέπει να σημειώνετε οτιδήποτε σας αρέσει: το όνομα του προϊόντος, την τιμή και τη θέση του στην αποθήκη
3. Θεωρούμε ότι είναι ευχάριστο να είστε ελεύθεροι να κάνετε μόνοι σας τις αγορές σας. Αν όμως έχετε μια ερώτηση, μπορείτε να σταματήσετε σε κάποιο από τα πολλά σημεία πληροφοριών που υπάρχουν σε όλο το κατάστημα. Εκεί κάποιος ευχαρίστως θα σας βοηθήσει
4. «Δωρεάν» μεταφορά συνήθως σημαίνει ότι τα έξοδα μεταφοράς είναι ενσωματωμένα στην τιμή που πληρώνετε στο ταμείο. Σε μας η μεταφορά από σας είναι εύκολη. Τα προϊόντα σε επίπεδες συσκευασίες χωρούν στο πορτ-μπαγκάζ του αυτοκινήτου σας. Αν όμως προτιμάτε, μπορούμε πάντα να κανονίσουμε τη μεταφορά στο σπίτι σας.
5. Θέλουμε να ξέρετε όλα όσα χρειάζεται να γνωρίζετε για ένα προϊόν. Και δεν εννοούμε μόνο την τιμή. Εννοούμε όλες τις πληροφορίες, ακόμα κι αυτές που δε βλέπουμε με γυμνό μάτι: κρυφά πλεονεκτήματα, συμβουλές συντήρησης, πού και πώς παραλαμβάνετε τις αγορές σας. Γι' αυτό οι ετικέτες μας έχουν αυτό το μέγεθος.
6. Για να μπορείτε να παραλάβετε άμεσα τα προϊόντα μας με το αυτοκίνητο σας αλλά και γιατί, έτσι όπως είναι συσκευασμένα, η μεταφορά και η αποθήκευση είναι πιο εύκολη και πιο φτηνή.
7. Τα προϊόντα μας τα περνούμε από πολλά τεστ αντοχής ώστε να βεβαιωθούμε ότι μπορούν να αντέξουν στη σκληρή καθημερινή χρήση, όπως παιδιά που πηδούν σε καναπέδες, συρτάρια που ανοίγονται δέκα φορές τη μέρα κτλ
8. Από τη μια είναι διασκεδαστικό και από την άλλη δεν είναι καθόλου δύσκολο να ενώσετε τα διάφορα κομμάτια των επίπλων σας μόνοι σας. Το πιο σημαντικό είναι ότι δεν πληρώνετε. Και φυσικά αυτό σημαίνει ότι μπορείτε να τα έχετε αμέσως στο σπίτι σας.

Πίνακας Β

- α. Για ποιο λόγο μεταφέρω εγώ ο ίδιος τα έπιπλα μου ;
- β. Για ποιο λόγο έχουμε επίπεδες συσκευασίες;
- γ. Για ποιο λόγο χρειάζεται χαρτί και μολύβι για τις αγορές μου;
- δ. Για ποιο λόγο δεν μπορώ να ψωνίσω με δόσεις;
- ε. Για ποιο λόγο οι ουρές ...είναι μερικές φορές τόσο μεγάλες; (παράδειγμα)
- στ. Για ποιο λόγο στις ετικέτες αναγράφει την τιμή των μεταφορικών;
- ζ. Για ποιο λόγο έχουμε τις μεγαλύτερες ετικέτες τιμών στον κόσμο;
- η. Για ποιο λόγο κάνω μόνος μου τις αγορές μου;
- θ. για ποιο λόγο πρέπει να συναρμολογήσω μόνος μου τα έπιπλα;
- ι. Για ποιο λόγο δεν μπορώ να πληρώσω με πιστωτική κάρτα;

γλῶσσαν νωμᾶν

κ. Για πιο λόγο φερόμαστε σκληρά στα προϊόντα μας;

Παράδειγμα λύσης

1-ε

Δραστηριότητα

Παραγωγή Γραπτού Λόγου

α. Σε λίγο καιρό παντρεύεστε και ετοιμάζετε το σπίτι σας. Γράφετε ένα γράμμα σε μια φίλη σας και της περιγράφετε τι αγοράσατε για το σπίτι σας, τι δώρα σας έφεραν και τι θα πάρετε με τη λίστα γάμου. (130 λέξεις)

β. Είστε διαφημιστής και σας ανέθεσαν να ετοιμάσετε μια διαφήμιση για μια μάρκα αυτοκινήτων για την τηλεόραση. Ετοιμάζετε δύο προτάσεις και τις στέλνετε στον υπεύθυνο για να διαλέξει. Στις προτάσεις περιγράφετε: τα άτομα που θα εμφανίζονται, τι θα λένε, πώς θα είναι το σκηνικό και ό,τι άλλο νομίζετε. (130 λέξεις)

Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, © 2014-2015

Στο πλαίσιο της Πράξης:

**«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ:
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Ν. Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση,
πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες

Η ομάδα εργασίας:

Κατερίνα Αθανασιάδου, Πτυχίο Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ.Μ.Δ.Ε. στη Διδακτική & Μεθοδολογία, Διδάσκουσα και Επιστημονική Υπεύθυνη στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) Θεσσαλονίκης

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)